

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

5'nci Toplantı 13 Ocak 2022 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sayfa

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın Komisyonun bugünkü gündemine, "metaverse" kavramına ve gazetecilikte dijital dönüşüme ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın, Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, sunumlar üzerine yapılan görüşmelerde yaptığı konuşmasında dile getirdiği Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'le ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.-Anadolu Yayıncılar Derneği Başkanı Sinan Burhan'ın Türkiye'de gazeteciliğin dijital dönüşümü, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

2.- Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu Genel Başkanı Mehmet Nuri Kolaylı'nın, Türkiye'de gazeteciliğin dijital dönüşümü, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

IV.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Anadolu Yayıncılar Derneği Başkanı Sinan Burhan ve Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu Genel Başkanı Mehmet Nuri Kolaylı'nın Türkiye'de gazeteciliğin dijital dönüşümü, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri hakkında yaptıkları sunumlara ilişkin görüşmeler

V.- AÇIKLAMALAR

1.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, Konya Milletvekili Selman Özboyacı'nın sunumlar üzerine yapılan görüşmelerde yaptığı konuşmasındaki kendisiyle ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması

DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU

5'inci Toplantı

13 Ocak 2022 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dijital Mecralar Komisyonu 11.07'de açıldı.

Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman,

Komisyonun bugünkü gündemine, “metaverse” kavramına ve gazetecilikte dijital dönüşüme,

Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, sunumlar üzerine yapılan görüşmelerde yaptığı konuşmasında dile getirdiği Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'le ilgili ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

Anadolu Yayıncılar Derneği Başkanı Sinan Burhan ve Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu Genel Başkanı Mehmet Nuri Kolaylı tarafından tarafından, Türkiye'de gazeteciliğin dijital dönüşümü, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunum yapıldı.

Ağrı Milletvekili Abdullah Koç, Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan, Konya Milletvekili Selman Özboyacı'nın sunumlar üzerine yapılan görüşmelerde yaptığı konuşmasındaki kendisiyle ilgili bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 13.58'de toplantıya son verildi.

13 Ocak 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.07

BAŞKAN: Hüseyin YAYMAN (Hatay)**BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova)****SÖZCÜ: Zeynep YILDIZ (Ankara)****KÂTİP: İbrahim Ethem SEDEF (Yozgat)**

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok değerli milletvekillerim, toplantı yeter sayımız vardır, toplantıyı açıyorum. (*)

Çok değerli milletvekillerim, çok değerli misafirlerimiz, çok değerli gazeteci arkadaşlarımız, Türkiye Büyük Millet Meclisimizin çok değerli çalışanları, çok değerli hanımefendiler, beyefendiler; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Toplantımızın bugün hayırlara vesile olmasını diliyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- *Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın Komisyonun bugünkü gündemine, “metaverse” kavramına ve gazetecilikte dijital dönüşüme ilişkin açıklaması*

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Türkiye Büyük Millet Meclisimizin yoğun gündemi içerisinde zaman ayırıp buraya gelen çok değerli milletvekillerime tekrar tekrar teşekkür ediyorum. Biliyorum, herkesin çok yoğun programı var ama buna rağmen -bizim Komisyonumuzun neredeyse iki haftada bir toplantıları oluyor- toplantılara zaman ayırdıkları için çok çok teşekkür ediyorum toplantımızın başında.

Çok değerli milletvekillerim, çok değerli basın mensupları; bugün birbirinden değerli iki misafirimiz var. Biri, Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu Başkanı Nuri Bey, duayen bir büyüğümüz, gazeteci, bir basın emekçisi; diğeri ise Anadolu Yayıncılar Derneği Başkanı ve Anadolu'daki gazeteciliğin problemlerini Anadolu'da yaptığı toplantılarla bütün Türkiye'ye anlatmaya çalışan Sinan Bey. Her iki misafirimize de sözlerimin başında bir kez daha hoş geldiniz diyorum.

Tabii, birkaç hususun altını çizmek isterim. Birincisi: Her toplantıda dile getirdik, Covid salgını dünyada ve ülkemizde hayatın dijitalleşmesine, sadece siyasetin, ticaretin, ekonominin, toplumsal hayatın, gündelik hayatımızın değil, topyekûn hayatın dijitalleşmesine yol açtı ve her alanda çok köklü değişiklikleri beraberinde getirdi. Özellikle son günlerde çok sıkça dile getirilen “metaverse” kavramı dahi, dünyanın gelecekte nasıl bir atmosferin içinde olacağı ya da bu dijitalleşmenin nereye evrileceği konusunda çok iyi bir örnek ortaya koymaktadır. Geçen toplantılarda da dile getirdim, siyaset bilimi literatüründe “elektronik demokrasi” kavramı, 1960'ların ortasından itibaren dile getirilmişti fakat günümüzde bunun artık dijitalleşmesi, siyasetin dijitalleşmesi ya da dijital siyaset, herhâlde hepimizin dikkatini çekmektedir.

“Metaverse” kavramını, bildiğiniz gibi, birçok kişi, hem çevrim içi hem interaktif hem de gerçeğe yakın bir varlık hissi veren bir teknoloji olarak tanımlamaktadır. “Metaverse” şu an için kulağa bilim kurgu gibi gelse de internetin, gerçeğin ve hayatın geleceğini oluşturmaktadır. “Metaverse” kavramının son zamanlarda bu kadar popüler hâle gelmesinin sebebinin özellikle Covid-19 süreci olduğunu (*) Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

düşünmekteyim. Son iki yıldır hayatımızı derinden etkileyen salgın, hepimizi evde kalmaya ve gündelik hayatın rutinini yavaşlatmamıza yol açtı. Biz her işimizi neredeyse dijital düzlemde çözmeye çalıştık. Dijital etkileşimin artması, “metaverse” kavramına duyulan ilgiyi de artırdı.

Bugün, biz, dijitalleşmenin en çok etkilediği alanlardan bir tanesi olan gazeteciliği konuşacağız. Matbaanın icat edilmesi nasıl ki gündelik hayatta, insanların hayatında bir devrim etkisi oluşturduysa bugün de dijitalleşme, yeni nesil bir etkileşimi, yeni nesil bir gelişimi beraberinde getirmektedir. Çok açık biçimiyle, biz, buna aslında bir paradigma değişimi diyebiliriz. Burada gazeteci arkadaşlarımız var, değerli milletvekillerimiz var; onlar bu değişimi çok yakından takip ediyorlar. Dünya örneklerine de baktığımızda, artık elle tutarak gazete okumak herhâlde bizim nesil için söz konusu, bizden sonraki nesiller için gazeteyi her sabah dijitalde okumak, akıllı telefonlar marifetiyle okumak daha yaygın bir davranış kalıbına dönmüş durumda.

Gazeteler ilk çıktığı zaman insanların hayatında gerçekten çok önemli değişikliklere yol açtı. Biz dahi bu değişiklikleri bizzat yaşadık ve 70’lerde dahi bir gündelik gazetenin insanların hayatını ne kadar etkilediğini, oradaki tavsiyelerin ne kadar önemli olduğunu, insanların o gazetedeki rutine göre kendi yaşamlarını düzenlediklerini görmüştük ama dijitalleşmeyle beraber dünyanın en büyük gazeteleri olan The New York Times, The Washington Post olmak üzere, yine Türkiye’de Hürriyet gazetesi, Sabah gazetesi, Cumhuriyet gazetesi; Türkiye’nin köklü basın-yayın kuruluşlarının da gazetelerinin de bu etkileşimden önemli ölçüde etkilendiğini hep beraber yaşıyoruz, görüyoruz. Özellikle bu dijitalleşmeyle beraber, kitapların basımında dahi e-kitaplar marifetiyle -bizim bildiğimiz anlamda- o konvansiyonel dönemin, geleneksel kitap okuma alışkanlığının da önemli ölçüde değiştiğini görüyoruz.

Akıllı telefonların günlük hayatımıza girmesiyle beraber, spor, müzik, kültür ya da ekonomi gibi birçok alanı akıllı telefonların çeşitli uygulamalarıyla takip etmekteyiz. Bizim zamanımızda diyorum çünkü yeni nesil için galiba 1970’ler, sanki milattan önce gibi ya da çok eski zamanlar gibi bir zamanlardan bahsediyoruz. Bizim zamanımızda gazetelerin kültür, sanat sayfaları vardı. Biz, İstanbul’da Atatürk Kültür Merkezinde, Ankara’da CSO’da hangi etkinliklerin olduğunu oradan takip ederdik ama günümüzdeki dijital uygulamalarla beraber, aynı anda New York’ta da Washington’da da Paris’te de Ankara’da da İstanbul’da da Erzurum’da da Hatay’da da ya da Antalya’da da hangi etkinliklerin olduğunu, biz o uygulamalar marifetiyle takip edebiliriz. Bu, tabii, bence, gerçekten hayatı çok olumlu yönde etkileyen ve kültür endüstrisini olumlu yönde etkileyen gelişmelerden bir tanesidir.

Bir gazete, dergi ya da televizyonun aksine, akıllı telefonlar ve internet gibi dijital teknolojilerin sağladığı imkânlar sayesinde, insanlar istedikleri zaman, istedikleri yerdeki bir insana kolayca ulaşım sağlayabilmektedir. Bu durum, teknolojiyi yönetenler için hedef kitleyi kontrol altına alma, manipüle etme ve yönlendirme gibi amaçlar için kullanıldığında son derece önemli faydalar sağladığı bilinmektedir.

Geleneksel medyanın dijitalleşmesi medya sektöründe de köklü değişimlere, radikal değişimlere sebep olmuştur. Bunun en büyük etkeni, geleneksel medyadaki kurumların halkla paylaşıacağı gündeme, kendi içerisinde bulunan hiyerarşi sistemine göre karar vermesi ve seçmesidir. Bence, dijitalleşmenin -bir gazeteci olarak, kısa bir süre akademisyenlik ve gazetecilik yapan biri olarak- en temel değişimi galiba bu noktada yaşanıyor. Geleneksel, konvansiyonel, hem televizyon hem de gazetede bir haberin verileceğine oradaki yayın masası karar verirken, dijital ortamda buna takipçiler tarafından karar verilmesi ve her takipçinin bir içerik üreticisi hâline gelmesi galiba, hepimizin kendimizi yeni baştan, en azından sektördeki insanların bu bağlamda yeniden bir değerlendirmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bazı insanların ve bazı kesimlerin özellikle gazetelerin ve televizyonların internetin etkisiyle, sosyal medyanın etkisiyle habercilik yapmasını eleştirdiklerini ben de takip etmekteyim. Bugün de mesela, isim de vereyim, Türk basınının usta isimlerinden biri, Hıncal Uluç -isim gazetede yazıldığı için söyleyeyim- Ahmet Hakan'ı, Hürriyet gazetesini sosyal medyanın etkisiyle yaptığı yönünde eleştirdiğini gördük. Bu, aslında iki tane temel paradigmayı, yaklaşımı ortaya koymaktadır. Bir taraftan, yeni neslin özellikle dijital ağlardaki tartışmalardan etkilenecek bu yönde bir yaklaşım ve duyarlılık içinde olduğunu görürken, diğer taraftan daha geleneksel yaklaşımı savunanlar, haberciliğin ve gazeteciliğin içerik üretmesinde sosyal medyadan, dijital dünyadan fazla etkilenmemesi gerektiği yönünde bir yaklaşımı savunmaktadır. Bunlar tartışılacaktır, tartışılmasında fayda vardır çünkü gerçekten bu dijital dönüşüm hiçbirimizin gözünü kapatacağı bir gelişme, değişim değildir.

En büyük gazeteler birkaç milyon tiraj yaparken Facebook'taki haberler her gün bir milyardan fazla kişiye ulaşmaktadır. Son dönemde, çok sayıda gazetenin, maliyet ve kitleye ulaşım avantajları nedeniyle geleneksel mecraları terk ederek yalnızca internet platformlarından yayın yaptıklarını görmekteyiz. Herhâlde Türkiye'de de bu anlamda Habertürk gazetesinin yazılı nüshasını bırakıp dijital ortamda yayınlarına başlaması, bu dönüşümün önemli ipuçlarından bir tanesini ortaya koymaktadır.

Sözlerimi fazla uzatmak istemiyorum, bugün biz de bu dönüşümü yani bu paradigma değişimini 2 değerli misafirimizden dinleyeceğiz. Anadolu Yayıncılar Derneği Başkanı Sayın Sinan Burhan ve Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu Genel Başkanı Sayın Mehmet Nuri Kolaylı bizlerle.

Ben, şimdi sözü değerli misafirlerimize vermek istiyorum. Sizler de uygun bulursanız önce Sinan Bey'den başlayıp yirmi beş dakika süre vereceğim, sonra da Nuri Bey'e süreyi vereceğim.

Teşekkür ediyorum.

Sinan Bey, buyurun söz sizin.

III.- SUNUMLAR

1.-Anadolu Yayıncılar Derneği Başkanı Sinan Burhan'ın Türkiye'de gazeteciliğin dijital dönüşümü, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; bizleri burada, bu Gazi Meclisin çatısı altında ağırladığınız için hepinize çok teşekkür ediyorum, Anadolu medyası adına burada bulunmaktan çok büyük bir şeref duyduğumuzu belirtmek isterim.

Biz, buraya gelmeden önce hem üyelerimizle hem de akademisyenlerle, hukukçularla bir çalışma yaptık; bir dosya hazırladık. Bu dosyayı, ben, önümüzdeki hafta kısıt olursa -bugün 2 nüsha getirmiştim, birini Başkan Bey'e verdim, biri de şu anda bende- milletvekillerimize bu dosyayı takdim edeceğim.

Sayın Başkanım, biz, burada, 5651 sayılı Kanun, 6112 sayılı RTÜK Kanunu, Basın Kanunu; bütün bunları ele aldık. Bu çalışmayı yaparken Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesindeki değerli akademisyenlerden de istifade ettik. Müsaade ederseniz raporumuzla ilgili konuya girmek isterim ve siz “Tamam.” deyinceye kadar da bu maddelerle ilgili, gerek yönetmelikteki gerek yasadaki gerek Anayasa'daki değişiklik tekliflerimizi, önerilerimizi ne ise bunların hepsini size aktarmak istiyorum.

Evet, Değerli Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz; internet ve internete bağlı uygulamalar bireyin gündelik yaşamının vazgeçilmez bir parçası hâline gelmiştir. Özellikle yeni iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte hayatımıza giren sosyal paylaşım ağları, günümüzde yoğun olarak

kullanılan popüler iletişim mecralarıdır. Sosyal paylaşım ağları, bilgi paylaşımı, sosyal etkileşim, farklı kaynaklardan haber alma gibi imkânlar sunması bakımından iletişim sürecine yeni bir anlam kazandırmış; bilginin paylaşımını ve dağılımını hiç olmadığı kadar kolaylaştırmıştır.

Sosyal paylaşım ağları, başlangıçta insanların keyifli vakit geçirdiği, etkileşim, iletişim sağladığı alanlar olsa da zaman içinde bireylerin kişisel haklarının ihlal edildiği, onur, şeref ve haysiyetine saldırı niteliğinde iftira, karalama ve hakaret içeren, terör örgütü propagandası niteliği taşıyan, şiddeti teşvik eden, millî ve manevî değerleri aşağılayan ve benzeri çeşitli suç içeren paylaşımlar yapıldığı bir mecra hâline gelmiştir. Bu konuda en çok sıkıntıyı da siyasi partilerimiz, milletvekillerimiz çekmektedir. Zaman zaman sosyal medyada yapılan iki satırlık bir paylaşım insanların onurunu, karakterini, siyasetini zedelemektedir; karakter suikastları yapılmıştır. Bu mesele partilerüstü bir konudur; bu konuda gerçekten ciddi bir düzenlemeye ihtiyaç vardır. Vatandaşlar dahi, siyasilerin de ötesinde her birimiz vatandaş olarak sosyal medyadan etkilenmekteyiz.

Doğruluğu teyit edilmemiş, gerçekle ilgisi olmayan, maksatlı olarak üretilmiş, tamamen dezenformasyon içeren birçok bilginin çok sayıda sosyal medya kullanıcısı tarafından görülmesine, paylaşılmasına ve bunun sonucunda da insanların kişilik haklarının ihlaline, kurumların itibarlarının zarar görmesine, dahası bazı hâllerde kamu düzeninin hasar almasına kadar varacak çok ciddi sorunların yaşanması da mümkün olabilmektedir. Zaman zaman yaşanan afet dönemlerinde, sosyal medya platformlarının yardım bilgisinin paylaşıldığı, yardımlaşma duygusunun harekete geçirildiği bir mecra olarak kullanılması gerekirken kötü niyetli kişi ya da kişiler tarafından yapılan asılsız paylaşımlar ve yalan haberlerin yayıldığı bir mecra olarak kullanılarak toplumda korku ve endişe oluşturulması, tepki maksatlı grupların organize edilmesi, afetle mücadele çalışmalarıyla ilgili olumsuz algı oluşturulmasına yönelik gayretlerin olduğu da görülmektedir.

Benzer durumlar internet haber sitelerinde de yaşanmaktadır. Sosyal medyada üretilen ya da kendilerinin ürettiği dezenformasyon içeren haber ve yazılara internet haber sitelerinde yer verilmekte, bu yayınlar sonucunda kişilik haklarının ihlali, kurumsal itibarın erozyonu ve toplumsal düzenin zarar görmesi mümkün olabilmektedir. Gerek bireye karşı işlenen suçlar gerekse devlete karşı işlenen suçlar bağlamında sosyal medyanın ve internet medyasının bir denetim ve kontrol altına alınması, devletimizin Anayasa'mızda ifade edilen temel hak ve özgürlüklerin korunması bağlamında meşru görev ve sorumluluklarından biridir. Bu bağlamda, sosyal medyada ya da internet medyasında yayınlanan içeriklerin, kişilerin kişilik haklarını ihlal eden, kamu düzenini bozan, toplumda korku ve endişe uyandıran bir nitelik taşıması durumunda, ivedi ve hızlı bir şekilde içerik ya da yer sağlayıcıları tarafından kaldırılmasını ya da erişimin durdurulmasını sağlayacak ek düzenlemelerin yapılarak bireylerin toplumsal huzurunun ve kamu düzeninin korunması gerektiği açıktır. İnternet ortamında yapılan yayınların düzenlenmesi ve sosyal medya platformlarına bazı yükümlülükler ile yaptırımlar getirilmesine yönelik 2007 yılında yürürlüğe giren 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun ve 2020 yılında yürürlüğe giren 7253 sayılı, 5651 sayılı Kanun'da değişiklik içeren Kanun'un düzenlemeleri, bu yönde atılan önemli adımlar olarak değerlendirilmektedir. Ancak, yaşanan sorunların boyutunun büyüklüğü, mağduriyetlerin artması, dezenformasyonun önüne geçilememesi gibi nedenlerden dolayı ek düzenlemelerin yapılması gerektiği de toplumun her kesimi tarafından kabul edilen bir gerçektir.

İnternet ortamında ve sosyal paylaşım ağlarında kişilik haklarının korunması ve hukuka aykırı içeriklerden kaynaklanan suçlarla mücadele etmek amacıyla, Avrupa ülkeleri başta olmak üzere, dünyanın birçok ülkesinde sosyal paylaşım ağlarının kötü niyetli kullanımını engellemek, kişilik haklarının ihlali ve kamu düzenine karşı ortaya çıkabilecek olumsuz sonuçları önlemek amacıyla

bir dizi düzenleme yapılmaya başlanmıştır. Almanya, Fransa, İrlanda, Hollanda, Singapur, Filipinler, Rusya, Çin, Endonezya, Bangladeş gibi dünyanın her kıtasından çok sayıda ülke internet ve sosyal medya platformlarındaki olumsuz, bilgi çarpıtma içeren, terör bağlantılı, kişilik haklarını ihlal eden içerik ve yayınlarla mücadele etmek amacıyla yasal düzenlemeler yapmış, dahası zaman zaman ortaya çıkan yeni durumların bir sonucu olarak ek düzenlemeler yapmaktadırlar.

Türkiye’de 2007 ve 2020 yılında yapılan düzenlemelerin yeniden değerlendirilmesi, ek düzenlemeler yapılması, demokratik yapımızın güçlenmesi, toplumsal huzurun devamının sağlanması ve kişilik haklarının korunması bağlamında bir ihtiyaç olarak değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, özgürlükleri sınırlandırmadan, düşünce ve ifade özgürlüğünün sınırlarını daraltmadan, sansür duygusu oluşturmadan, ancak kişilik haklarının ve özel hayatın gizliliğinin ihlalini engelleyecek düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Buradaki amaç, düşünce ve ifade özgürlüğünün, haberleşme hakkının engellenmesi veya kısıtlanması değil, hukuka aykırı içeriklerin ve hak ihlallerinin önüne geçilerek mağduriyetlerin ve toplumsal düzenin korunmasıdır.

Diğer yandan, gerek basılı yayın organlarında gerek görsel yayın organlarında kişilere yönelik yapılan hakaret, iftira, karalama ve aşağılama niteliği taşıyan yazılar ve beyanlarla ilgili mevcut kanunlar ya yetersiz kalmakta ya da yargılamalar çok uzun sürdüğü için mağduriyetler artmaktadır. Bu nedenle, gerek Basın Kanunu gerek RTÜK Kanunu ve gerekse Türk Ceza Kanunu’nda ek düzenlemelerin yapılmasının yararlı olacağını düşünmekteyiz.

Daha fazla uzatmadan, birkaç örnek vererek yaptığımız çalışmaların akademik boyutunu da size sunmak istiyorum.

Öneri: 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun’un 8’inci maddesinin 10’uncu fıkrasına aşağıdaki bendin eklenmesi.

“İçerik sağlayıcı gerçek kişiye fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, beş bin Türk Lirasından yüz bin Türk Lirasına kadar idari para cezasıyla cezalandırılır. Söz konusu idari para cezasını gerektiren ihlallerin bir yıl içinde her bir tekrarında cezalar bir kat artırılarak uygulanır.”

Peki, dünyadaki uygulamalar nasıl değerli milletvekillerimiz? Almanya’da, Sosyal Ağlarda Hukuk Uygulamasının İyileştirilmesi Hakkında Kanun’a, NetzDG’ye göre, sosyal ağlarda yasa dışı içeriklerin yayınlanması durumunda 5 milyon avroya kadar para cezasıyla cezalandırılabilir; para cezası, tüzel kişilere uygulanması durumunda 50 milyon euroya yükseltilebilmektedir. Bizim önerdiğimiz bunun onda 1’i kadar bir ceza, bir de biz, hapis cezasının kaldırılmasını, para cezasının artırılmasını öneriyoruz. Fransa da terör propagandası yapan sosyal medya kullanıcıları tespit edildiğinde paylaşımın bir saat içinde silinmesi, kullanıcıya bir yıl hapis ve 15 bin euro para cezası uygulanması hükme bağlamıştır.

Yine 5651 sayılı Kanun’a ek madde olarak aşağıda yer alan düzenlemenin eklenmesi.

“Yalan haber üretme ve yayma nedeniyle içeriğe erişimin engellenmesi.”

En büyük problem, yalan haber ortaya çıktıktan sonra bununla ilgili olarak içerik sağlayıcı ve server hizmeti veren Facebook, Twitter, YouTube gibi mecralara ulaşmakta, büyük problem var. Yani haberi Google’den sildirebilmeniz, Facebook’tan, Twitter’dan sildirebilmeniz, bu yalan haberi ortadan kaldırabilmeniz için çok ciddi zamana, vakte ihtiyaç var. Bu çok büyük bir sorun. İnsanların hayatları kararıyor, çok büyük karakter suikastları oluyor, yalan yanlış, dezenformasyon haberlerle insanlar sıkıntı içerisine düşürülüyor. Bununla ilgili olarak da önerilerimiz var.

Yalan haber üretme ve yayma nedeniyle içeriğe erişimin engellenmesi:

1) İnternet ortamında yapılan yayın içeriğinin yalan ve gerçeğe aykırı haber niteliği taşıdığını iddia eden gerçek ve tüzel kişiler ile kurum ve kuruluşlar içerik ve yer sağlayıcısına başvurarak uyarı yöntemiyle içeriğin yayından çıkarılmasını isteyebileceği gibi, doğrudan sulh ceza hâkimine başvurarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesini isteyebilir.

2) Yalan haber üreten ve yayan içerik ve yer sağlayıcıları, kendilerine yapılan başvuruların ardından yirmi dört saat içinde ilgili içeriği kaldırmakla yükümlüdür. İçeriğin yayından çıkarılmaması hâlinde, 50 bin Türk lirasından 500 bin Türk lirasına kadar idari para cezası verilir. Bir yıl içinde 3 kez benzer içerikten dolayı ceza alan içerik ve yer sağlayıcının erişimi durdurulur.

3) İnternet ortamında yapılan yalan ve gerçek dışı yayının içeriği 5187 sayılı Basın Kanunu çerçevesinde süreli yayınlar ile 6112 sayılı RTÜK Kanunu'nun çerçevesindeki medya hizmet sağlayıcıları tarafından yayınlanmaması hâlinde ilgili kanunlardaki hükümler uygulanır.

4) İnternet ortamında yapılan yalan ve gerçek dışı yayın içeriği nedeniyle başvuruda bulunan gerçek veya tüzel kişilerin talebi doğrultusunda hâkim, bu maddede belirtilen kapsamda içeriğin çıkarılmasına ve/veya erişimin engellenmesine karar verebilir.

5) Birlik tarafından ilgili içerik ve yer sağlayıcılar ile erişim sağlayıcılara gönderilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının gereği derhâl en geç dört saat içinde ilgili içerik ve yer sağlayıcılar ile erişim sağlayıcılar tarafından yerine getirilir. Birlik tarafından alınan kararı süresinde yerine getirmeyen içerik ve yer sağlayıcıların sorunları beş yüz günden üç bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

Dünyadaki uygulamalar:

Almanya'da, yürürlükteki yasa yalan haberlere yönelik düzenlemeyi içermektedir; kişilik haklarını ihlal eden, iftira, karalama veya gerçek dışı haberlere müeyyide uygulanmaktadır.

Fransa; Fransa Basın Kanunu'na göre, kamu düzenini ve huzurunu bozan, yalan haber üreten, yayınlayan veya paylaşılanlara 45 bin euroya kadar para cezası verilmektedir.

Şimdi, bunlar tabii devam ediyor. Daha fazla bu konuyu uzatmak istemiyorum çünkü çok teknik detaylar var. Hakikaten iyi bir çalışma yaptık. Tabii, bir taslak, eksikliklerimiz de olabilir. Hem akademisyenlerle hem hukukçularla bunu çalıştık.

Ben şimdi diğer, başka bir konuya gelmek istiyorum. İnternet medyasıyla ilgili özellikle yeni iletişim teknolojileri hem kriz hem fırsat ortaya koydu. Geleneksel medyada rating kaybı ve reklam kaybı var; yine televizyonlar için bunu söyleyebiliriz. Gazetelerde de tiraj kaybı ve buna bağlı olarak reklam gelirlerinde kayıplar var. Yeni iletişim mecraları yerel medyanın küreselleşmesine katkı verdiği gibi, aynı zamanda bazı handikaplar da beraberinde getiriyor. Ne oluyor mesela, size söyleyelim: Facebook'tan, Twitter'dan, YouTube'tan yayınlar yapılıyor. Bu yayınların lisansı olmadığı zaman yerel medya mensupları son derece zor durumda. Facebook'tan televizyon yayını yapılıyor. Diğer televizyon kanalı vergi veriyor, istihdam sağlıyor, üretime katkı sağlıyor ancak Facebook'tan, Twitter üzerinden, Instagram'dan, YouTube'tan yapılan yayınlar içerik olarak da denetime tabi değil. Bugün herhangi bir televizyon kanalının ortaya koymuş olduğu RTÜK Kanunu'na aykırı bir durum olduğu zaman RTÜK cezalandırıyor. İşte, basınla ilgili yine Basın Yayın Kurumunun bazı cezaları var ama sosyal medyada özellikle yerel medyayı son derece zor duruma sokan izinsiz yayınlar var. Bu yayınların mutlaka kontrol altına alınması lazım, lisanslama yapılması lazım. Bugün Facebook'tan yayın yapıyor, dediğim gibi, hiçbir şekilde ne merkezi var ne eleman çalıştırıyor ne muhabir çalıştırıyor; işte, vergi

vermiyor, istihdama katılmıyor, daha da kötüsü, denetimi yok. Facebook'tan çıkıp sizinle ilgili yalan yanlış her türlü haberi yayabilir. Bütün bunların hepsi insanların özgürlüğünü engelleyen unsurlardır. Veri güvenliği, özgürlük, bunlar çok önemli konular. E, bu konuya çok dikkat etmemiz gerekiyor.

Yine, basın kartı alması gerekiyor özellikle internet yayıncılığı yapan gazeteci dostlarımızın. Bugün herhangi bir yerel gazete hatta ulusal gazetelerin tirajı çok düşmüşken 1 milyon, 2 milyon, 3 milyon görüntülenmesi olan yerel internet siteleri, ulusal internet siteleri var. İnternet sitelerinin mutlaka sarı basın kartı hakkını alması gerekiyor. Yine Basın İlan Kanunu'nda... Bu raporumuzda bunu da biz ele aldık, teknik maddelerini de ortaya koyduk, sıkılamak için girmek istemiyorum.

Yerel ve ulusal internet sitelerine de reklam desteğinin mutlaka verilmesi gerekiyor. Düzgün, düzenli, saygın yayıncılık yapan -hangi görüşten olursa olsun- medya kuruluşlarının mutlaka desteklenmesi gerekiyor. Bizim buradaki önerimiz, sansür veyahüt da kapatma değil, sınırsız özgürlük olabilir, yalnız doğru bilginin olması lazım. Hepimiz yalan yanlış dezenformasyona dair bilgilerden sıkıntıya düşüyoruz. Sizinle ilgili iki satırlık yalan bir haberi Google'dan çıkartabilmeniz aylar, yıllar sürüyor ve oradan virüs gibi yayılıyor. Dolayısıyla da doğru bilginin, sağlam bilginin mutlaka paylaşılması gerekiyor. Doğru düzgün iş yapan medya kuruluşlarına destek verilmesi gerekiyor. Yerel gazetelerin, televizyonların desteklenmesi mutlaka gerekiyor. İnternet sitelerinin ilan alması gerekiyor. Bir de bunlarla ilgili bir kamu düzenlemesi yapan bir otorite öneriyoruz yani RTÜK gibi, Basın İlan Kurumu gibi. Yine söylüyorum, sansür asla değil, kuralları olan, kurumları olan şeffaf bir sistematik oluşturulması gerekiyor. Avrupa'da bunun örnekleri var, burada da bunlarla ilgili kurumlar var, ben onlara da girmek istemiyorum, onunla ilgili de çalışmalarımız var.

Bir de yeri gelmişken yerel televizyonların sıkıntılarıyla ilgili de bir cümle ifade etmek isterim. Özellikle uydu fiyatları fevkalade yüksektir. Bu uydu fiyatlarının düşürülmesi ve TÜRKİSAT'ın dolar üzerinden değil TL üzerinden yerel medyadan ücret alması lazım.

Bunun dışında da telif haklarıyla ilgili zaman zaman sıkıntılarımız oluyor. Çok fazla sayıda telif organizasyonu olduğu için işte müzikle ilgili, besteyle ilgili, sinemayla ilgili, fotoğrafla ilgili vesaire yargılamalar var yerel medyada, yerel televizyon, radyolar ve gazetelerde. Bunun da tek bir havuzda toplanarak, Kültür Bakanlığı olabilir veyahüt da başka bir meslek birliği olabilir... Onlarca meslek birliği şu anda yerel medya için büyük bir tehdittir, bunun da ortadan kaldırılması gerekiyor.

Dezenformasyonla mücadeleyle ilgili sorularınız olursa salı günü yine raporumuza onu da ekleriz, cevaplandırırız ama ben bu dosyayı size takdim edeceğim.

Bizi dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Sinan Bey'e çok teşekkür ediyorum.

Gerçekten sektörün önemli sorunlarını dile getirdi. Özellikle bu konvansiyonel medyadaki reyting kaybı, reklam ve ilan meselesi galiba bütün bu tartışmanın özünü oluşturan konulardan bir tanesi. Ve diğer taraftan da bu meselenin siyaset üstü bir mesele olarak ele alınmasını hem demokrasiyi hem de siyaset kurumunu rehin alan bazı yanlış medya uygulamalarına dikkat çekmesini ben önemli bir özeleştirici olarak görüyorum, değerli buluyorum bunu. Bu noktada sözü Nuri Bey'e veriyorum. Zamana da uyduğu için ayrıca Sinan Bey'e teşekkür ediyorum.

Nuri Başkanım, söz sizin.

Buyurun.

2.- Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu Genel Başkanı Mehmet Nuri Kolaylı'nın, Türkiye'de gazeteciliğin dijital dönüşümü, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dijital Mecralar Komisyonunun değerli üyeleri, konuşmama başlamadan önce bugün burada sizlerle bir araya gelmemize ve habercilik, gazetecilik ve yayıncılık açılarından dijital mecralara bakışımızı aktarmaya olanak sağlayan Değerli Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'a içtenlikle teşekkür ediyorum. Teşekkürler Sayın Başkanım. Umuyorum karşılıklı bilgi alışverişi yaparak ülkemize, sektörümüze, insanımıza olumlu katkılar sağlayacağız.

İlk olarak temsil ettiğim Türkiye Gazeteciler Konfederasyonundan kısaca söz etmek istiyorum. Konfederasyonumuz demokratik yönetim, eşit ve hakça temsille basın sorunlarına etkin çözümler üretme hedefiyle doğdu. Türkiye Gazeteciler Konfederasyonunun kuruluş öyküsü on beş yılı aşkın süreyle dayanışma içinde güç birliği yapan meslek örgütlerinin çağdaş, demokratik ve çok sesli bir yapıyı oluşturma çabalarına dayanıyor. 1990'lı yıllardan itibaren güç birliği yapan Türkiye'nin dört bir yanındaki gazeteciler cemiyetleri önce bölgesel federasyonları oluşturdu; ardından, bu federasyonlar 2013 yılında bir araya gelerek Türkiye Gazeteciler Konfederasyonunu kurdu. Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu, ülkemiz genelinde 9 gazeteciler federasyonunu bir araya getiren, üye ve temsil yetkisi veren federasyonlarla birlikte, 86 gazeteciler cemiyetiyle basın derneklerinin güç birliği yaptığı yaklaşık 20 bin medya çalışanının en üst çatı meslek kuruluşudur. Edirne'den Kars'a, Hatay'dan Sinop'a kadar ülkemizin bütün şehirlerinde örgütlüyüz. Diğer yandan Basın İlan Kurumu Genel Kurulu Anadolu gazete sahipleri temsilciliği sayısının 3'e çıkarılmasıyla birlikte 29 Ocak 2011'den bu yana yapılan seçimleri konfederasyonumuzun desteklediği adaylar kazanmaktadır.

Konfederasyonun Genel Başkanlığını kuruluşundan bu yana üstlenmiş bulunuyorum, aynı zaman da Bursa Gazeteciler Cemiyeti Başkanımı. 2011'den itibaren de Basın İlan Kurumu Genel Kurulu Anadolu gazete sahipleri temsilciliği görevini de sürdürüyorum. 1975'ten bu yana gazetecilik yapıyorum, Komisyonumuzda zaten beni tanıyan sayın milletvekillerimiz var. Bu nedenle hepsine tekrar merhaba diyorum. Bu nedenle sözünü uzatmadan konumuza dönmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; sizlerin de yakından tanık olduğunuz gibi teknolojiye yaşanan hızlı ilerlemenin paralelinde bütün dünyanın değiştiği ve dönüştüğü bir süreç yaşıyoruz. İnanılmaz bir hızla gerçekleşen bu süreç, ekonomik, siyasi ve teknolojik gelişmeleri beraberinde getiriyor. Bu gelişmelerden yakından etkilenen medya sektörü de özellikle son çeyrek asırda önemli bir değişim ve dönüşüm sürecine girmiş ancak zaman içinde değişimlere paralel olarak yaşanan sorunların çözülmesi bir yana birbiri üzerine eklenmesiyle günümüzde âdeta kaderine terk edilmiştir. Sektörümüzde yaşanan sorunlar önem sırasına alınamayacak kadar büyük, karmaşık ve birbirini etkileyen niteliktedir. Medya sektörü ekonomik sorunların yanı sıra yasal düzenleme eksiklikleri, basın özgürlüğü, yetmişmiş eleman sıkıntısı, teknik altyapı, istihdam ve etik değerlerin farkında olmadan ya da bilerek ötelenmesi gibi sorunlarla karşı karşıyadır.

Bu toplantıda medya sektöründe yaşadığımız sorunlara ve detaylarına değinmek yerine, bu sorunlardan dijital mecralara ilişkin olanları sizler için özetlemek istiyorum.

Bu kapsamda ilk olarak internet yasasının eksikliğini dikkatinize sunmak istiyorum. Teknolojinin hızla gelişimi ve internet ağının hemen hemen her noktaya ulaşmasıyla birlikte internet haberciliği hem bütün dünyada hem de ülkemizde büyük bir gelişim gösterdi. Sektörde istihdam sağlayan gazete ve televizyonlarla eş değer habercilik yapan kurumsal internet haber sitelerinin yanında internet deyimiyle "kopyala, yapıştır" kolaycılığından öteye gitmeyen haber siteleri de maalesef yer almaktadır. Yasal boşlukları kaynaklanan sorunlar her geçen gün daha artmaktadır. İnternet medyasının yayıncılık konusunda acil bir düzenlemeye ihtiyacı vardır. Bu kurumlarda habercilik yapan meslektaşlarımız da

yapılacak düzenlemeyle gazeteci sayılmalıdır. İstihdam sağlayan, gerçek anlamda habercilik yapan ve kurumsallaşan internet haber siteleri Basın İlan Kurumuna yeni ek kaynak bulunarak desteklenmelidir. Bu, gerçekleştiği takdirde Genel Kurul üyesi olduğum için yakından takip ettiğim Basın İlan Kurumunun teknik altyapısı internet sitelerine ilan ve reklam sevkini şimdiden gerçekleştirebilecek bir donanıma sahiptir. Basın İlan Kurumu aracılığıyla yayınlanan bütün ilanlar hâlihazırda Türkiye genelinde 1.000'e yakın yaygın ve yerel gazetesinin internet sitesine entegre edilmiş dijital ilan panosunda yayınlanmaktadır. Basın İlan Kurumuna bağlı olan, Türkiye'nin resmî ilan portalı olan "ilan.gov.tr" ile entegre çalışan sistem sayesinde resmî ilanlar gazetelerin basılı nüshalarının yanı sıra gazetelerin internet sitelerinde de milyonlarca kişiye erişmektedir. Şu an itibarıyla ayda 160 milyon sayfa görüntülenmesi almaktadır. Ayrıca, ilanlar gazetelerin internet siteleri tarafından haberleştirilerek, daha cazip hâle getirilerek tıklanmaktadır. Bu dijital entegrasyon sayesinde resmî ilanlar daha çok görülür hâle gelmiştir. Bu sayede resmî ilanın yayınlanmasından beklenen kamu menfaati de en üst seviyeye çıkmıştır. Tıpkı gazetelerde olduğu gibi radyo, televizyonlar ile internet haber siteleri için de basın özgürlüğü kapsamında düzenleme, destekleme ve denetlemeyi kapsayan 3D kuralı hâkim kılınmalıdır. Sektörde yapılacak olan bu çalışmalar sonucu toplumun ihtiyacı olan tarafsız haberciliğin gerçekleşmesi sağlanırken özel hayatın gizliliğinin ihlali, şantaj habercilik, cevap ve düzeltme haklarının korunması gibi sorunlu alanlara çözüm bulunacaktır.

Öte yandan, cari açığa olumsuz katkı sağlayan ve uluslararası dijital platformlara ve sitelere akan millî kaynaklar da böylece vergilendirilebilecek, kontrol altına alınabilecektir. Bu konuda kapsamlı bir internet yasası veya sosyal medya yasası hazırlıkları yapıldığı konusu gündemde olmasına karşın basın meslek örgütleri ve basın kuruluşları gelişmelerden habersiz kalmaktadır. Yasa taslağı TBMM'ye getirilmeden önce taraflar yasanın detayları konusunda bilgilendirilmeli, görüş ve önerileri mutlaka dikkate alınmalıdır. Yıllardır beklenen internet yasası son dönemde gündeme gelen sosyal medya düzenlemesinin gölgesinde kalmamalı, internet ortamında faaliyet gösteren basın kuruluşlarının ve bu kurumlarda görev yapan meslektaşlarımızın sorunları zaman geçirilmeden çözümlenmelidir. Bu kapsamda internet gazeteciliği yapan muhabir, foto muhabir, kameraman ve editör arkadaşlarımızın hemen basın kartı alması sağlanmalıdır. Sosyal medyaya yönelik yasa da çok dikkatli hazırlanmalı, ifade ve basın özgürlüğünü yasaklayıcı değil, kişi ve hak özgürlüklerini savunan nitelikte maddeler içermelidir.

Değerli Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; yukarıda özetlemeye çalıştığım dijital mecralardaki haberciliğe ve etik anlayışına ilişkin sorunlar aslında mesleğimizin diğer mecralarına da kapsamaktadır. Bu nedenle Türk basını, 2022 yılına girdiğimiz bugünlerde gazetecilik mesleğini ve bu mesleği kimlerin yapabileceğini düzenleyen gazetecilik meslek yasasına acilen ihtiyaç duymaktadır. Bilindiği gibi bu yasanın ilk adımı 5311 sayılı Basın Birliği Yasası'dır. Basın Birliği Yasası 28 Haziran 1938 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Türk basınına meslek odası düzenini getirmek üzere çıkarılan Basın Birliği Yasası ne yazık ki sadece sekiz yıl yürürlükte kalmıştır. Gerek şube kongrelerinin zamanında yapılamaması gerekse pek çok bölgede gazete sahiplerinin toplantılarına katılıp kurulan komisyonlarda görev almaması nedeniyle yasa sadece Anadolu Ajansında uygulanabilmiştir. Ardından ortaya çıkan politik gelişmeler nedeniyle mesleği yerine getirmek için birliğe zorunlu üye olmayı gerektiren yasa ne yazık ki 10 Haziran 1946'da yürürlükten kaldırılmıştır. Günümüzde böyle bir yasa olmayınca dileyen herkes eğitime ve bilgi birikimine bakılmaksızın özellikle dijital mecra kurumlarında "Gazeteciyim." diyerek mesleğe başlayabilmektedir. Oysa gazetecilik, habercilik özel eğitim gerektiren bir meslektir. Buna karşın mesleğe girişte gazetecilik alanında eğitim görmüş olma şartı aranmamaktadır. Gazetecilik yapmak isteyen herkes eğitim seviyesi ne olursa olsun işe girebilmekte, meslekte rahatlıkla

yükselebilmektedir. Basın kuruluşları, hatta hiçbir kaydı olmayan internet haber siteleri yoldan geçen herhangi birini eline bir fotoğraf makinesi, cep telefonu vererek istihdam edebilmektedir. Bunun bir nedeni de ucuz iş gücü kullanımıdır.

Biz başkanlar kurulu ziyaretlerimizde illerin valilerini ziyaret ediyoruz. Gittiğimiz bir ilin valisi bu konuyla ilgili bir örnek vermişti, bu da çok içler acısı bir örnekti. Bir basın toplantısı düzenliyor valimiz. Basın toplantısına çeşitli basın mensuplarının yanında hiç tanımadığı insanlar da katılıyor. Bir arkadaş çok agresif ve rencide edici sorular soruyor gazetecilik kimliğiyle. Toplantı bitince vali bey çağırıyor görevli arkadaşları, basın müdürünü, diyor ki: “Bu arkadaş kim ya, bu kadar agresif davranıyor, beni bu kadar suçlayıcı şekilde sorular soruyor?” Diyor ki: “112 acil serviste çalışan bir şoför arkadaşımız.” Şoför arkadaş bir internet sitesi kurmuş ve bu internet sitesi üzerinden gelip basın toplantısında vali beyden hesap sorar nitelikte davranışlarda bulunuyor. Bu çok üzücü ve acı bir durum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bundan o kadar çok var ki Nuri Başkanım yani gerçekten gazetecilik mesleğini rehin alan uygulamalar Anadolu’da çok yaygın.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Maalesef.

Benim burada özellikle üstünde durduğum basın meslek yasası konusu onun için çok önemli. Özetlemeye çalıştığım bu durum basın mesleğini her türlü istismara açık hâle getirmektedir. Siz de hepiniz yaşıyorsunuz yani milletvekilleri, belediye başkanları, illerdeki bütün yetkililer bu konuyu maalesef yaşıyorlar. Daha üzücüsü, habercilik özellikle dijital medyada tehdit ve şantaj aracı olarak kullanılmaktadır. İşin acısı, bu tür insanları basın mesleğinden uzaklaştıracak herhangi bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Gazetecilik meslek yasası olmamasının sonucu olarak, adı gazeteci olan ama mesleğimizi çıkarları için kullanmaktan başka niyeti olmayan kişilerin çirkin ilişkilerine tanık olmaktadır. Sektörde adına gazeteci denen ama gazetecilik değil, kirli çıkar ilişkilerinin odağı olan bu insanlar basın mesleğini kirletmekte, toplumun mesleğimize olan güvenirliliğini düşürmektedir. Bursa’da bir örnek vereyim: Bir gazeteci, “Gazeteciyim.” diyen bir kişi şantaj nedeniyle tutuklandı -Bursa Milletvekilimiz bilecektir onu, isim vermeyeceğim- tutuklandıktan sonra çıktı, tekrar Bursa Büyükşehir Belediyesine milyon liralık bir şantajda bulundu, tekrar tutuklandı, tekrar çıktı, tekrar aynı gazetesini devam ettiriyor. Maalesef Bursa’da yaşıyoruz bunu. Bu sadece Bursa’da değil, Anadolu’nun bütün kentlerinde söz konusu. Bu sözde gazeteciler, siyasetçilerle, sanayici ve iş adamlarıyla hatta kanun dışı kişilerle içli dışlı ilişkilere girmekte, rüşvet almakta, kişisel çıkarları uğruna basın mesleğinin onurunu ayaklar altına almaktan çekinmemektedirler. Gazetecilik mesleğinde bu çarpık durumu ortadan kaldırmak için, gazetecilik mesleğini ve bu mesleği kimlerin yapabileceğini düzenleyen gazetecilik meslek yasası teknolojik gelişmeler de göz önüne alınıp dijital medyayı da kapsayacak şekilde yeniden çıkarılmalıdır. Böyle bir düzenleme fikir özgürlüğünü kısıtlayıcı değil, tam tersine, haber alma özgürlüğünü gerçek anlamda hayata geçirmeyi sağlayıcı nitelikte olmalıdır. Siyasetçilerin, bürokratların, hukukçuların, akademisyenlerin ve basın meslek kuruluşu temsilcilerinin katılımıyla çalışma grupları oluşturularak gazetecilik meslek yasası ülkemize mutlaka kazandırılmalıdır.

Değerli Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; sizlerin de çok iyi bildiği gibi, hem ülkemizde hem dünyada dijital mecraları da kapsayan medya sektöründeki sorunların temelinde ekonomik nedenler yer alıyor. Ekonomik olarak arkasında herhangi bir destek olmadan ayakta kalamayan medya kuruluşları, bütün dünyada maalesef siyasi ve ekonomik güç odaklarının, illegal yapılanmaların, değerleri istismar eden çevrelerin ve buna benzer gücü elinde bulundurmak isteyen çıkar gruplarının kontrolüne boyun eğmek zorunda kalıyorlar. Siyaset ve ticaretle yakından ilişkili bir meslek olan gazeteciliğin icrasında siyaset ve ticaretin yayınları yönlendirmesine izin verilmemelidir. Gelişmiş demokrasilerin

olmazsa olmazı konumunda yer alan ve kuvvetler ayrılığı prensibiyle gerçekleşen ülke yönetimlerinin dördüncü gücü olarak kabul edilen medya, gerçek anlamda işlevini yerine getirebilmek için ekonomik bağımsızlığını sağlamak zorundadır. Dijital mecralarda yayıncılık yapan medya kuruluşları da bu kapsamda değerlendirilmelidir. Dijital medyanın, siyasal iktidar ve devlet kurumları da dâhil olmak üzere, hiçbir güç odağının kontrolünde olmadan yaşamını sürdürmesini sağlayacak düzenlemelerin yapılması demokrasinin gelişmesi ve yerleşmesi için zorunluluktur. Bu nedenle, dijital medyanın ekonomik bağımsızlığını sağlayacak düzenlemeler yapılmalı, hem medya kuruluşları hem de bu kuruluşlarda çalışan basın emekçileri ekonomik baskıdan kurtarılmalıdır. Böyle bir düzenlemeyle ekonomik bağımsızlığını kazanacak olan medya kuruluşları, herhangi bir kişi veya güç odağının kontrolünde olmadan özgürce yayıncılık yapacak, topluma ve ülkeye gerçek anlamda hizmet eder hâle gelecektir.

Kısa ve uzun vadeli çözüm önerilerimizden kısaca bahsetmek istiyorum, sonra bitireceğim.

Kısa ve uzun vadede alınması, belli bir eylem planı çerçevesinde yaşama geçirilmesi gereken önlemler. Bunlar, Anadolu'daki bizim Başkanlar Kurulunda yaptığımız toplantıda, Anadolu gazeteciler cemiyetlerinin ve oradaki meslektaşlarımızın dile getirdiklerini biz özet olarak sizinle paylaşıyoruz.

1) Medya sektöründe faaliyet gösteren gazete, televizyon, radyo ve kurumsal internet haber siteleri için kamu bankalarınca kredi sağlanmalıdır. Medya kuruluşlarına banka sicil durumuna bakılmaksızın faizsiz kredi verilmelidir, bu kredi Basın İlan Kurumu aracılığıyla da verilebilir.

2) Medya kuruluşlarının birikmiş SGK ile diğer vergilerinde indirim yapılmalı, indirim sonrası hesaplanacak borç taksitlendirilmelidir.

3) Gazete, televizyon, radyo ve kurumsal internet haber sitelerinde görev yapan basın çalışanlarına ve diğer basın kartı sahibi gazetecilere faizsiz kredi verilmelidir.

4) Televizyon kuruluşlarından alınan uydu bedellerinden indirim yapılarak mutlaka Türk lirasına çevrilmeli, taksitlendirilmeli, RTÜK payları düşülerek bir süre alınmamalıdır. Tüm RTÜK ödemeleri en az bir yıl ötelenmeli, mevcut borçların faizleri sıfırlanarak yetmiş iki aya varan vadeyle yapılandırılmalıdır. Zorunlu yayınlanan kamu spotları ücretlendirilmelidir.

5) Dijital medya dâhil tüm yerel basın kuruluşları belediyeler ve kamu kurumları tarafından ilan ve reklamlarla desteklenmelidir. Türk Hava Yolları, Vakıfbank, Ziraat Bankası ve kamu ilanları yerel medyaya yönlendirilmeli, ayrıca bakanlıklar ücretli kamu spotu ve zorunlu yayın desteği vermelidir.

6) Gazete, radyo, televizyonlar ya da dijital mecra ayrımı yapılmaksızın tüm medya sektörünün sarf malzemelerinde KDV sıfırlanmalıdır.

7) Gazete, radyo, televizyonlar ya da dijital mecra ayrımı yapılmaksızın tüm medya sektörüne indirimli enerji desteği sağlanmalıdır.

8) Kalkınma ajansları destekleri açısından kurumsal dijital medya kuruluşları sivil toplum örgütü statüsünde değerlendirilmeli böylece ajansların vereceği destek dilimi artırılmalıdır.

9) Medya sektörünün içinde bulunduğu sorunların kısa, orta ve uzun vadede çözümüne dönük acil önlem paketi açıklanmalıdır. Paket içeriğine ilişkin sektörün ve üniversitelerin de içinde bulunduğu bir şûra toplanmalıdır.

10) Düzenleme, destekleme, denetleme esasına göre ele alınan bir sistem oluşturulmalı; Basın İlan Kurumu tesis edilmeli; Hazine, KOSGEB, İŞKUR ve Kalkınma Ajansı destekleri sağlanmalı; hibe verilmelidir.

11) Dijital Medya kurumlarında çalışanların gazeteci sayılmasını sağlayacak düzenlemenin de içinde olduğu internet yasası ve basın meslek yasası zaman geçirilmeden çıkarılmalıdır.

Sonuç olarak, son çeyrek asırda ekonomik, siyasi ve teknolojik gelişmelerden etkilenen medya sektörü önemli bir değişim ve dönüşüm sürecine girmiş, sayısız dijital medya kurumu kurulmuş ve ülke geneline yayılmış ancak bu sürecin getirdiği karmaşık ve birbirini etkileyen sorunlar çözümsüz kalmıştır. Günümüzde dijital platformları da kapsayan medya sektörü ekonomik sorunların yanı sıra yasal düzenleme eksiklikleri, basın özgürlüğü, yetişmiş elaman sıkıntısı, teknik altyapı, istihdam ve etik gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Bu sorunlar tek bir kişi veya kurumun tek başına çözüm üreteceği basitlikte olmayıp toplumumuzu oluşturan tüm tarafların desteği ve çabasıyla ele alınacak kapsamdadır.

Önerimiz: Siyasetçilerden, hukukçulardan, bürokratlardan, akademisyenlerden, medya kuruluşlarından ve basın meslek örgütlerinden temsilcilerin bir araya gelmesi, ortak akıl oluşturulmasını amaçlayan toplantılarda dijital platformlar da dâhil medya sektörüyle ilgili konuların bütün detaylarıyla ele alınması, çözüm önerileri üretilmesi ve bu önerilerin gerekli yasal düzenlemelerle Türkiye’ye kazandırılmasıdır.

Değerli Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bana sorunlarımızı ve çözüm önerilerimizi gündeme getirme fırsatı verdiğiniz için Komisyon Başkanı Sayın Hüseyin Yayman’a ve sizlere bir kez daha içtenlikle teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, biz teşekkür ederiz Nuri Bey.

IV.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- *Anadolu Yayıncılar Derneği Başkanı Sinan Burhan ve Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu Genel Başkanı Mehmet Nuri Kolaylı’nın Türkiye’de gazeteciliğin dijital dönüşümü, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri hakkında yaptıkları sunumlara ilişkin görüşmeler*

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerçekten bizim Komisyonumuz son bir yılda pek çok toplantılar yaptı. Facebook’un temsilcisi geldi; Google’un, YouTube’un temsilcisi geldi.

Bu arada gazeteci arkadaşlar için de bir duyuruda bulunalım: Önümüzdeki hafta 20 Ocakta TikTok’un temsilcisi gelecek, sonra da Aile Bakanımızı burada misafir edeceğiz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sorulara yanıt geldi mi Başkanım? Yani Google Türkiye’de kaç para kazanıyor, ne kadar vergi ödüyor; öğrenebildiniz mi?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederim. Evet, çok önemli sorular. Onlarla bu hafta içinde tekrar görüştük ve pazartesi günü sorularımıza cevaplar gelecek.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ne kadar para kazanıp vergi verdikleri de...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hepsine cevap verecekler yani pazartesi gününden itibaren hem Google ve YouTube’dan hem de Facebook ve Instagram’dan Komisyonumuzda, Türkiye Büyük Millet Meclisinde sorulan sorulara cevaplar gelecek.

Ben bugünkü oturumu gerçekten çok nitelikli buldum. Sektörün usta gazetecilerinin ve birlik başkanlarının bu düzeyde bir öz eleştiri yapmasını değerli buluyorum ve bu öz eleştirinin çok saygıdeğer olduğunu belirtmek istiyorum. Yani burada özellikle şantaj gazeteciliğinden, tehdit gazeteciliğinden başlayarak kişisel hak ve özgürlüklerin korunması, dezenformasyon ve yeni yapılacak yasal düzenlemede internet gazetecilerinin haklarının ve hukuklarının korunması, gerçek gazeteci ile sözde gazetecilerin birbirinden ayrılması yönündeki sözleri çok kıymetli bulduğumu belirtmek isterim.

Şimdi sözü fazla uzatmayacağım, soru-cevap faslına geleceğiz; arkadaşlarımızdan, değerli milletvekillerimden sorularını ve katkılarını alacağım. Sizden ricam şu: Ben sizin bir arkadaşınızım, burada hep beraber duruyoruz; önce soruları alalım ya da katkıları kısa kısa alalım, daha sonra zaten Genel Kurul da açılacak, böyle olunca zamanı verimli kullanmak bakımından uzun sunumları ikinci tura bırakabiliriz; bu konuda bir ricam var.

Bugün bir kez daha müzakereci demokrasinin, müzakereci siyasetin ne kadar önemli olduğunu anladık. Verilen katkılar için teşekkür ediyoruz. Ve biz burada Türkiye Büyük Millet Meclisi Dijital Mecralar Komisyonu olarak ilk defa bu kavramı da bu Komisyonda kullandık. Dijital diplomasinin ne kadar önemli olduğunu ve ortak aklı kullanmanın demokratik kültürümüz bakımından değerli olduğunu bir kez daha fark ettik.

Şimdi ben ilk sözü Mustafa Canbey'e veriyorum.

Kendisi de -bir “milletvekili” sıfatı kadar- aynı zamanda bir gazeteci ve çok önemli bir gazetecilik kurumunun yöneticiliğini yaptı.

Buyurun Mustafa Başkanım.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Ben her iki Başkanımıza da hoş geldiniz diyorum, teşekkür ediyorum.

Sinan Bey, tabii, Anadolu Yayıncılar Derneği olarak özellikle yerel televizyonlarla alakalı çalışmalar yapıyor. Kendisi çok ciddi zorlukları da zaman zaman bizimle paylaştı, biz de elimizden geldiğince sektöre destek vermeye çalıştık. Tabii, başta gazetecilik olmak üzere, televizyon sektörü de buna dâhil, büyük bir dönüşüm yaşıyoruz. Yaşadığımız bu büyük dönüşümde de ona ayak uydurabilmek, sektörün ihtiyaçlarını karşılayabilmek, teknolojik dönüşümü sağlayabilmek, ekonomik olarak onları destekleyebilmek, bunların hepsi ayrı ayrı başlıklar ve çok kolay olmayan işler. Özellikle uydu konusunda -az önce Sinan Bey de bahsetti- sorunları var yerel televizyonların.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sınırı aşan yayınlar.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Evet.

Tabii, bunlar çözüm bekleyen konular. Ama ben, tabii ki özellikle yerel televizyonlarda ekonomik olarak büyük sorunlar yaşandığını düşünüyorum ve her bir televizyonun ciddi anlamda yaşam mücadelesi verdiğini birçok ilde görüyorum. Yine, burada bahsedildi; “web” TV’ler ve onların statüsü, onların yayıncılık sektörüne nasıl bir etki yaptığı da bence ciddi anlamda konuşulması gereken konuların başında geliyor. RTÜK, tabii, bu konuda bir önlem aldı; bundan sonra açılacak “web” TV’lerin RTÜK lisanslı olması gerekiyor, RTÜK lisansı olmayan “web” TV’lerin aslında yayın yapmaları yasal olmuyor açıkçası, en hafif tabirle öyle söyleyelim. Ama tabii, önümüzdeki dönemde sektörle ilgili bazı gelişmeler olacak ve biz de onlara elimizden geldiğince katkı vermeye devam edeceğiz.

Tabii, Nuri Bey Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu Başkanı, ben de Basın İlan Kurumu Genel Müdür Yardımcısıyken kendisiyle uzun süre çalışma imkânım oldu, oradan bir hukukumuz da var. Ayrı bir tecrübemiz de var, 15 Temmuz Ağrı’da birlikte yaşadık. Bir konferans için davet etmişlerdi beni, biz de oradaydık. Hoş olmayan, arzu etmediğimiz bir durumu da birlikte yaşamış olduk.

Nuri Bey’in önerileri de gerçekten değerli, kıymetli; onları da kendisinden dinledik ama özellikle İnternet Yasası’yla alakalı şu anda natamam durumda olan ama üzerinde ciddi anlamda çalışılan bir yasa var. Yasa, internet sitelerinden tutun da sosyal medyayı da içerisinde barındıran, gazeteciliğin geleceğiyle ilgili dijital dönüşümü ciddi anlamda önemseyen bir yasa; yıllardır beklenen bir konu, konuşulan bir konu. Özellikle internet sitelerinin “gazete” statüsüne sahip olup olmayacağı, orada çalışanların “gazeteci” statüsüne sahip olup olmayacağı “turkuaz basın kartı” diyoruz, önceden “sarı

basın kartı”ydı ismi, onu alıp almayacağı ve hangi statüde gazetecilik yapacağı konuları yıllardır konuşulan konular, özellikle internet çıktığı günden bu yana. Artık bu noktada da önemli bir gelişme olacağını önümüzdeki günlerde, inşallah, hep birlikte göreceğiz, Meclise de bu yasa gelecektir. Özellikle Komisyon Başkanımız bütün toplantılara katılarak bu anlamda gerekli desteği veriyor. Ben kendisinin de konuyla ilgili, zaman içerisinde bilgi vereceğini düşünüyorum.

Öneriler güzel. İnşallah, biz de elimizden geldiğince, yıllarca gazetecilik yapmış birileri olarak, bu öneriler çerçevesinde destek vermeye, katkı vermeye çalışacağız.

Ben kısa bir değerlendirme için söz aldım. Başkanlarımıza soracağım herhangi bir sorum yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Vekilim, çok teşekkür ederim.

Sizin hem sektörden gelen birisi olarak, gazeteci-siyaset ilişkileri meselesinde de tecrübeli birisi olarak bu konulara değinmenizi ben kıymetli buluyorum.

Nuri Bey’e ben bir soru sormak istiyorum.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Buyurun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Daha önce sizin Türkiye Büyük Millet Meclisinde herhangi bir komisyonda ya da burada, kişisel ziyaretler dışında, Türkiye Büyük Millet Meclisinde fikirlerinizi dile getirme imkânınız oldu mu?

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Sayenizde bugün oldu.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Estağfurullah.

Ben aynı soruyu Sinan Başkana da sormak istiyorum.

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN – Ziyaretimiz olmuştur aslında.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Ziyaretlerimiz oldu ama basın...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ziyaret ayrı.

Sinan Bey, sizin gelip, böyle, fikirlerinizi dile getirme imkânınız oldu mu?

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN – Öznur Hanım’ın Başkanlık yaptığı, özellikle “Kadına Yönelik Şiddette Medyanın Rolü” konulu programda bizi davet etmişlerdi. Bu ikinci oluyor Başkanım.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Bu Basın Yasası oluşurken -ki yine, iktidarınızın, Hükümetinizin oluşturduğu yasadır- o dönemde Basın Yasası Komisyonu oluşturulmuştu, Komisyonda gazeteciler de vardı, meslek örgütleri temsilcileri; Bursa ve Anadolu’yu temsilen ben katılmıştım, uzun müzakerelerde bulunmuştuk.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet.

Aslında şunu sormak istedim: Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu nitelikte, bu kapsamda, doğrudan sektöre yönelik olması bağlamında bence bir ilk bu, tarihi bir oturum. Bunun önemli olduğunu...

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Teşekkür ederiz Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Estağfurullah. Biz size teşekkür ediyoruz. İşte, bu ortak akıl, demokratik kültür, müzakereci demokrasi bu anlamda önemli ve burada, bence sizin söyledikleriniz -kayda da geçti, tarihe de not düşüldü- o kadar önemli ki sektörün başkanlarının sektörü bu düzeyde kritik etmesini, bu düzeyde gerçekten iğneyi kendisine batırmasını ben önemli buluyorum.

Şimdi, sözü, yine, gazetecilik mesleğinden gelen ve aynı zamanda siyasette de çok önemli tecrübelerle sahip olan, mesleğin dününü de bilen, bugününü de bilen Tuncay Özkan Bey’e veriyorum.

Buyurun Vekilim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çok teşekkür ederim Başkanım.

Sinan Bey, Nuri Bey; hoş geldiniz.

Ben sadece gazetecilik bu dolandırıcıların meslek alanlarından biridir diye biliyordum, milletvekili olduktan sonra inanılmaz, daha büyük bir dolandırıcılık alanının milletvekilliği olduğunu gördüm. “Milletvekiliyim.” ya da “Milletvekili adına para topluyorum.” diyerek epey bir dolandırıcılık oldu, galiba yaklaşık 15-20 kişiyi buldu içeri gönderdiğimiz. Suimisal emsal olmaz. Kötünün iyiyi kovaladığı bir sistemde gerçek bulunamaz. Arkadaşlarım çok değerli temsilciler, zaman zaman görüşüyoruz -Nuri Bey’le daha sık görüşüyoruz- bizim için çok değerli katkıları var; baktıkları yerden dünyayı, Türkiye’yi, medyayı tarif ediyorlar.

Elimde 2 tane rapor var, bunları size okumak isterim, Sayın Başkanı çıldırtırım. Bunları nasıl tutanağa geçirteceğim dedim “Okumazsanız geçmez.” dediler; şimdi okumaya başlayacağım. Nasıl çıldırtabilirim sevgili kardeşimi diye düşündüm.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Estağfurullah.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, Türkiye Yazarlar Sendikası, Türkiye Yazarlar Birliği, PEN Yazarlar Derneği, Çağdaş Gazeteciler Derneği İstanbul Temsilciliği, Çağdaş Gazeteciler Derneği Genel Merkezi ve 300 kadar çeşitli medya kuruluşunun, gazetecinin katılımıyla oluşmuş çalışmalarımız var, bu çalışmalar kendilerinin yaptığı çalışmalar, onların da görüşleri var. Dünya tek seslilikten çok sesliliğe doğru evriliyor. Okları kendimize doğru değil, bütün yönlerle doğru bükmezsek sonra o okların altından kalkamayız.

Medyanın özgürlüğünü... Nuri Bey, basın kartını siz verseniz, o Vali Bey’e ya da oradaki sanayiciye, şantaj yapan adama basın kartı verir misiniz?

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Vermeyiz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Kim veriyor ona basın kartını? (Gürültüler) Bir dakika, bir dakika... Ben biliyorum, kişiyi de biliyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika arkadaşlar. Ben Nuri Bey’in mikrofونunu açayım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bir dakika arkadaşlar.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Böyle karşılıklı olmasın.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – “Soru-yanıt” dedik ya Başkanım, “Soru-yanıt” dedik ya.

Kim veriyor basın kartlarını Sayın Nuri Bey?

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Şu anda İletişim Başkanlığı Basın Kartları Komisyonu.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Daha önce kim veriyordu efendim?

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Yine, Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünün oluşturduğu...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – O arkadaşlar o kartları kimlerden alıyorlar Nuri Bey?

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – İletişim Başkanlığından.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bu kartı alamıyor o arkadaşlar.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – İletişim Başkanlığından.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – “Siz geldiniz, her şey tertemiz oldu.” diye bir şey yok. Kart alıyorlar efendim, kart alıyorlar.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Estağfurullah.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Almayan iyi gazeteciler de var. Kötüyü örnek olarak önümüze koyduğumuzda varacağımız bir yer yok, bataklık. Sorunu nasıl çözeceğiz? Nuri Bey’e yetki vereceğiz, Sinan Bey’e yetki vereceğiz. Gazeteciler, gazeteci kimliği taşıyan insanlar gidecekler, kartlarını, kamusal gözetim olmadan, özgürce meslek mensubiyetini yürüttükleri yerden alacaklar. Fahrettin Bey’in keyfine, Tuncay Bey’in keyfine falan bu işleri bıraktığımız zaman keyfiyet egemen olur. Keyfiyeti ortadan kaldıracacağız, meslek mensubiyetinin aidiyetinin gereği olan şeyi, bütün dünyada olduğu gibi, gidecek arkadaş basın cemiyetinden, derneğinden neredense oradan olacak; birinci kural.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Ben kısaca bir konuşayım.

Meslek yasasından bahsederken...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Oraya gelecektim, tam ağızımdan aldınız.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Evet, ben de onu şöyleyecektim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tam oraya geliyorum. Milletvekili oldum, geldim “Benim hak, sorumluluk, yetkim nedir kardeşim?” dedim, “Bilmiyoruz.” dedi Kanunlar ve Kararlar. “Ne demek kardeşim?” dedim. “Ben ne yapabilirim ve ne yapamam, en önemlisi de neleri yapmam?” dedim. “Yok öyle bir şey.” dedi. “Peki, ne yapacağız?” dedim, “Daha öncekiler ne yaptıysa onu yapın.” dedi. Milletvekillerinin de bir meslek mensubiyet yasası yok. Acilen gazeteciler açısından da...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Vekillik bir meslek değil mi?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Gazetecilik meslek değil mi?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Yok, vekillik için söyledim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Vekillik bir, ne yapıp ne yapamayacağını bilmeme sanatı mıdır?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Hayır, hayır, görev.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sorumluluk görevle...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Siz gazetecisiniz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Evet.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Asıl mesleğiniz gazetecilik. Benim lafım mesleğinize değil.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Mustafa Bey, bir dakika.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Yani bu meslektir ama şimdi vekil...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Vekilin hak, yetki ve sorumluluklarını belirleyen bir yasal düzenleme yapmak gerekir.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Eyvallah, ona itirazım yok, ona tamam.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tamam.

İkincisi...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aman efendim, bu konulara girmeyin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, yok. Milletvekillerine döndüm, tamam.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Zaten tartışma şey olacak.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Milletvekillerine döndüm.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – “Bu milletvekilleri hep kendine çalışıyor.” diyorlar zaten kamuoyunda. Aman kayıtlara girsin, hemen bir meslek yasasına ihtiyacı yok. Arkadaşlar, milletvekilliği, demokratik kültür içerisinde milletin tevdi ettiği görevdir, millete hizmet makamıdır.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Peki efendim.

Milletvekili Millî Eğitim Bakanlığının önüne gittiğinde içeri alınır mı, alınmaz mı? Gazeteci...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Randevusu varsa alınır.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Randevu vermiyorsa ne yapacağız?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tuncay Başkanım, bakın...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Randevu vermiyorsa denetim görevimi yapacak mıyım, yapmayacak mıyım? Başkan, randevuyu yirmi dört saat önce istediyseniz randevu vermiyorsa ve randevu vereceğine dair de herhangi bir şey yoksa...

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Vermeyebilir, işi vardır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Cevap vereyim mi?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, Bakan Bey randevu vermeyebilir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tuncay Vekilim, cevap vereyim mi?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben, Bakan Bey’e değil de ilgili kişilere giderim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tuncay Vekilim, cevap vereyim mi? Bakın, bunlara gireriz, sorun değil, zamanımız da var.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Peki, olur.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sabaha kadar konuşuruz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Varsa hemen başlıyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ama sizden ricam şu: Yani bugün özellikle, bu, yerel gazetecilerin sorunları, internet medyasının sorunları, işte, bu...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hemen görüşlerimi söyleyip bitireceğim Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, rica ediyorum. Hayır, konuşabiliriz diğerlerini de bu konuya odaklanmanızı... Çünkü siz bizim için önemlisiniz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Estağfurullah, siz de bizim için çok önemlisiniz, var olun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önemlisiniz, bunu sözde değil, özde söylüyorum çünkü bu mesleğin emekçisi olarak, bu kadar katkı veren biri olarak... Bize şunu... Bu dijital dönüşüm, basılı medyayı nasıl etkiliyor, siz de bir gazeteci olarak, genel yayın yönetmeni olarak ne diyorsunuz?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Olur, söyleyeyim.

Dünyanın değişimini, gelişimini engelleyebilmek herhangi bir şekilde mümkün değil. Geldiğimiz noktada dijital dönüşümü, yasaklarla, sınırlamalarla kötü kullanımlar emsal alınarak yeniden bir zapturapt altına alma diye bir şey söz konusu değil. Yapılırsa ben çok memnun olurum bir muhalefet milletvekili olarak; iktidara gelmemiz çok daha kolay olur, çok daha kolaylaştıran bir çalışma olur. Bir taslak çalışma yapıldığı söyleniyor, görmedik, bilmedik, Başkanımız da daha görmedi. Gördünüz mü Başkanım? Görmediniz daha değil mi? Geçen sefer görmemiştiniz. Gördünüz mü?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şöyle: Çalışmayla ilgili bizim de fikrimizi aldılar, ben Komisyonumuz adına talebimi Türkiye Büyük Millet Meclisindeki Grup Başkanlarımıza...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Size bir şey sundular mı Başkanım?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sunulan bir metin, henüz üstünde anlaşılan, mutabakata varılan bir metin yok ama Komisyonumuzdaki iktidar, muhalefet milletvekillerimizin talebini arkadaşlarımızla, milletvekillerimizle görüştük ve Komisyonumuzun daha fazla katkı yapmak istediğini dile getirdik, kayıtlara girsin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Biz, bu taslağın tüm kamuoyuyla paylaşılmasını istiyoruz; bir an önce tartışmaya açılmasını istiyoruz; meslek örgütlerinin de bunu istediği kanaatindeyim. Öyle mi Başkanım?

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Biz de istiyoruz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Düzenleme, taslak metin neyse özellikle meslek mensupları açısından bu tartışma ortamına getirilmelidir. “Sosyal ağlar” yerine “internet platformları” denilmesini tavsiye ediyoruz. 5651 sayılı Kanun’daki “sosyal ağ” tanımının değiştirilmesini, kâr amacı gütmek hedefiyle kullanıcıların herhangi bir içeriği diğer kullanıcılarla paylaşmasını veya bu içeriği herkese açık hâle getirmesini sağlamak için tasarlanmış “internet platformları” -bu, örnek alındığı söylenen Alman metninden, yasa metninden söylediğim bir şey- tanımının daha uygun olacağı düşüncesindeyiz. Türk Ceza Kanunu’nda yalan haberle düzenleme yapılıp yapılmayacağı belirlenmiş bir şey değil. Sinan Bey, kaç yıllık gazetecisiniz?

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN – 93’ten beri gazeteciyim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hiç tezip metni geldi mi size?

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN – Geldi.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bu, sizi yalan haber yayınlayan kişi mi yapar?

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN – Yapmaz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Siz, yalan haber kastıyla hiç yayın yaptınız mı efendim?

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN – Yapmadım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Siz, bunca yılın gazetecisisiniz, oldu mu efendim böyle bir şey?

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN – Hayır.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bir gazeteci yalan haber yapmak için oturup bir metin yazar mı?

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN – Yazmaz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Peki, gazeteciyi kim yönlendirir? Siyasetçi, iş adamı...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – İstihbarat...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – ...veya bir başkası, devletin bir kamu görevlisi dışında gazeteciyi yalan haber yapmak için kim görevlendirir? Çok tecrübelisiniz, var mı başkası? Peki, gazeteciyi yalan habere sevk eden kişi için, yönlendiren siyasetçi için, devlet görevlisi için ya da iş adamı için bugüne kadar hiçbir ceza verildiğini gördünüz mü? Görmediniz. Türk Ceza Kanunu'nda yalan haberle ilgili düzenleme konusu, Türk Ceza Kanunu'nda...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Peki, ben size bir soru sorayım Tuncay Vekilim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Buyurun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yalan haber var mı?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yalan haber yok efendim. Yanlış haber var.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yanlış haber var.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yanlış... Profesyonel, meslek açısından konuşuyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Peki, bir şey söyleyeyim ben size; biz -kulakları çınlasın, kulakları çınlayamaz çünkü vefat etti, Allah rahmet eylesin- Kurthan Fişek Hocadan Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesinde doktora medya-siyaset ilişkileri dersini aldık. Ulucanlar Cezaevi operasyonunu hatırlar mısınız?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Evet, çok iyi hatırlıyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Başkanım, siz de o zaman genel yayın yönetmeniydiniz. Bir fotoğraf yayınlandı ve devletin kurumları cezaevine bu fotoğraftan dolayı operasyon yaptılar. Daha sonra, bu fotoğrafın devletin bazı kurumları tarafından gazetecilere servis edildiği ve bu fotoğrafın da Türkiye'deki bir cezaevinden değil, İsrail'deki bir cezaevinden olduğu haberini çok iyi hatırlıyorsunuz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Evet, efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şimdi, burada, bu haber ne haberi?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben söyleyeyim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yani bu, yönlendirme, manipülasyon, dezenformasyon.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben söyleyeyim efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

Bununla ilgili fikrinizi...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Irak savaşını kim başlattı?

Gazeteci, önüne konulan bilgiyle sınırlıdır. Gazeteci, o bilgiyi...

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Araştırması gerekmez mi?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, ben yaptığım mesleği söyleyeceğim, hemen açıklık getireyim.

Önüme konulan bilgi sınırlıdır, gazeteci bunu araştırır. Gazeteci, yanılabilir, yanıltılabilir ama gazetecilik mesleğini yapan kişi hayatında 1 kere yalan haber yazar, 2'ncisinin mümkünü yoktur. Buna, Amerika'nın çok ünlü, Irak savaşını takip eden gazetecilerinin meslek hayatlarının bitişinden, bugün Türkiye'de meslek hayatı biten gazetecilerden, çekilen gazetecilerden örnekler verebilirim size.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Ama yalan haber yapılabilir yani.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, bakın, yalan, üretilen bir şeydir. Gazetecinin yaptığı şey, yanılmaktır. Gazeteci üretilen yalanı okuyucusuna ulaştırdı diye yalancı olmaz. Gazeteci oturup o raporu kendi yazdıysa, o haber başlı başına gazetecinin ürünüyse o zaman gazeteci de yalancıdır; 1 kere yapabilir onu, 2 kere yapma şansı yoktur. Otuz dokuz yıl bu işi yapmış bir gazeteci olarak söylüyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Keşke öyle olsa.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, çok özür dilerim, yanlış haber olabilir; yanlış haberin kaynakları vardır, düzeltilir. Biz milletvekili olarak yanlış yapmıyor muyuz, dilimiz sürçmüyor mu, yanlış bilgiyle çıkıp kürsüde bir şey söylemiyor muyuz? Dilekçemizi veriyoruz, diyoruz ki: “Burada bir yanlış yapmışız, özür dileriz, düzeltiyoruz.” Kürsüde söz hakkı istiyoruz, diyoruz ki: “Efendim, burada bir yanlış kullanım oldu, çok özür dileriz, düzeltiyoruz.” Siz tehzip hakkını kullanmadığınız herhangi bir basın kuruluşunda çalıştınız mı Nuri Bey?

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Hayır.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sinan Bey, siz, size gelen tehzip hakkını çöpe attığınız bir kurumda çalıştınız mı hiç?

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN – Yok.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben de hiç çalışmadım efendim.

Bu nedenle, yalan haber düzenlemesi Türkiye'yi korkunç bir yere, “1984” romanındaki gerçekleri doğrulama enstitüsüne götürür; bu bizim için bir felakettir. Böyle bir kurumun oluşturulması dezenformasyonu artırır, kamunun yalan söyleme niteliğine yeni güçler katar; bizim bundan korunmamız gerekir.

Resmî kurum konusunda kamuoyu aydınlatılmalıdır. Gittim Millî İstihbarat Teşkilatına, Emniyet birimine, Ormana, Sağlığa, Sanayi Bakanlığını gittim; bana bir bilgi verildi, ben bu bilgiyi yayınladım, dedim ki: “Resmî bir kurum bana bu bilgiyi verdi.” Bu bilginin yanlışlığından doğacak olan sorumluluk kurumun mudur, gazetecinin midir?

Bir canlı örnek vereyim: Yener Kaya cinayeti. Doğru Yol Partisi milletvekili aday, Tansu Çiller Hanımefendi'yle fotoğraf çektiirdikten sonra İstanbul'da havaalanına indi, kendisi milletvekili aday adayıydı, bir grup tarafından kaçırıldı, yan yolda elinden ve ayağından arabanın direksiyonuna kelepçelenmiş olarak bulundu. Arabanın benzin deposundan hortumla benzin alıp camdan içeri akıtmışlar, Yener Kaya'yı yakarak öldürmüşler. Bu dosya on beş sene sonra benim önüme geldi. Sayın Fatih Altaylı'yla karşılıklı olarak bir tartışma yaşadık “Bu bir aşk cinayeti midir yoksa borsada 10 milyon doları kaybedilmiş bir ticari ilişkinin sonucu mudur?” diye. Bir Emniyet müdürü Sayın Fatih Altaylı'ya “Bu bir aşk cinayeti.” demişti. Dosyada her şey vardı, iki şey eksikti. Ben dosyayı çok iyi okudum. Bir, öldürülen kişinin Yener Kaya olup olmadığına dair herhangi bir bulgu yoktu. Dişleri

vardı çünkü geriye bir tek diş kalmış adamcağızın, dişler üzerine herhangi bir tahlil yapılmamış. Biz dedik ki: “Bu kişi Yener Kaya mıdır kardeşim, siz bunu nereden biliyorsunuz?” “Araba onun, işte, gelmiş.” Böyle bir şey yok. Diş analizi yapıldı, Yener Kaya olduğu ortaya çıktı. Bütün özel hayatına ilişkin her şey dosyada var, suçlanan kişilerle ilgili her şey dosyada var. Şimdi, Sayın Fatih Altaylı’ya o bilgiyi veren Emniyet müdürüne herhangi bir şeyi sormak mümkün mü, herhangi bir suizan belirtmek mümkün mü? Yalanı kim üretmiş oluyor?

Onun için, bu resmî kurum, dezenformasyon kurumu, dezenformasyonun kaynağı nedir ne değildir; bunun bir aydınlatılması gerekir, bizim bunu bilip tartışmamız gerekir. Hukuki boyutları, siyasal boyutları, sosyal boyutları, hepsini bu kapsamda ele almak zorundayız.

Gazetecilik faaliyeti bir öz olarak bugün tartıştığımız bu yasal düzenlemenin dışında tutulmalıdır. Gazetecilik, bir büyük faaliyettir, editöryal içeriğe sahiptir. Editöryal bir gazetecinin yayınının, editör tarafından görülmeyen yayınlanması mümkün değildir. Bunlar, editöryal özgürlükler, gazeteci özgürlükleri kanun kapsamı dışındadır. Bunları tartışmaya aldığımızda ülkemize çok yazık etmiş oluruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – On beş dakika oldu vekilim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çok sıkıcıysam hemen okuyayım bitireyim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Estağfurullah.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Peki.

Sosyal ağ işletmecilerinin yetkileri gözden geçirilmelidir. Bu konuda galiba bir fikir ortaklığımız var. Bu sosyal ağ işletmecilerinin Twitter’ın, Facebook’un, YouTube’un, Instagram’ın tanınmış ve tanımlanacak yetkileri konusunu yeniden ele almalıyız ama burada daha özgürlükçü bir bakış açısına sahip olmalıyız, ifade özgürlüğünün önündeki engellerden birinin sosyal ağ işletmecileri olmasının önü açılmamalıdır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bu çok önemli bir konu.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sosyal ağ işletmeleri, Facebook ve diğerleri yorumlar dâhil olmak üzere “Efendim, elemanım yok, akıllı bilgisayar koydum.” öyle bir şey yok, öyle bir şey yok. Bunu, tıpkı gazetelerin yaptığı gibi ince eleyip sık dokumalıdır. İçeriği kimin sileceği mutlaka belirlenmelidir. İçeriği kim silecek? “İçeriği benim partimin atadığı memur silecek.” yanlış efendim. “İçeriği iktidar mensubunun memuru silecek.” çok yanlış efendim. Bu, bizi karanlık çağlara doğru götürür, aman, bundan itinayla kaçınalım. Sosyal ağ işletmeleri yüksek para cezaları tehdidi altındadır. Şimdi, her iki arkadaşımız da “çare” diye sundular, “Çare para, yoksa Anadolu’da basın yaşamayı mümkün değil.” diyor. Biz diyoruz ki mesela vaat olarak her kentin medyasına, özgürlüğü ve demokrasiyi desteklemek için kentin rantından pay vereceğiz iktidar olduğumuzda. Ne yapacağız? Belediyelerin topladığı emlak vergisinden bir payı arkadaşlarla paylaşacağız. Kim yapacak bunu? Arkadaşlar yapacaklar.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI - Çok iyi olur.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ve ayrıca, SGK bildirimi yapılmamış, çalışma garantisi ve güvencesi altına alınmamış hiç kimseyi -arkadaşlar denetleyecekler- meslek içerisinde göremeyeceksiniz. Ama önemli olan şey, dediğim gibi, Facebook’un, Twitter’ın, burada vergisini, kazancını söyleyemeyen, üzerinden geçen zamana rağmen bildiremeyenlerin bu konuda bir tek yatırım yapmamasıdır, bir tek kuruluşluk dahi yatırım yapmamışlardır. Türkiye’de gazeteci istihdamı konusunda çok sıkıntıdayız ama onlar bir tane gazeteciyi istihdam edip bu denetimleri gerçekleştiriyorlar.

Haberleşme ve bilgilenme özgürlüğü asla sınırlanmamalıdır, asla. Yapacağımız çalışmalar bunların önündeki engelleri kaldırmalıdır. Sosyal medyanın ülkemizde ve dünyadaki yaygınlığını göz önüne alırsak değişikliklerin toplumun haberleşme ve bilgilenme özgürlüğünü sınırlayıcı nitelikte olmamasına dikkat edilmelidir.

Bir soru sorup bitiriyorum hemen. Sinan Bey, söylediklerimde karşı çıktığınız bir şey var mı efendim?

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN - Yok şu anda karşı çıktığımız.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Nuri Bey, söylediklerimle karşı çıktığınız bir şey var mı?

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Yok.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Teşekkür ederim efendim. Sağ olun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şimdi, karşılıklı olmamasına dikkat ederek şunu söylemem lazım: Değerli arkadaşlar, bir yasa düzenleme çalışması var, bunu her toplantıda dile getirdik ama yeri geldiği için sıcaklığı kayıtlara girmesini istiyorum. Bu tasarı üç basamaklı bir çalışma olacak. Bir tanesi, internet medyasıyla ilgili başkanlarımızın dile getirdiği reklam alma, ilan alma ve vergi verme meselesi, basın kartı alma meselesi dâhil olmak üzere bunu düzenleyen, çağın gereklerine uygun bir düzenleme. İkincisi, sosyal ağ sağlayıcılarının hak ve yükümlülüklerine ilişkin düzenleme; üçüncüsü de dezenformasyonla ilgili bir düzenleme. Bütün bu üç basamaklı çalışmayı yürütürken olmazsa olmazımız hem kişisel hak ve hürriyetlerin korunmasıdır hem de ulusal güvenliğin, millî güvenliğin sağlanmasıdır. Bunun kayıtlara girmesini istiyoruz. Biz yasaklara karşı olan bir partiyiz; kesinlikle yasakçı, sansürcü bir yaklaşım gibi bir yaklaşımımız bulunmamaktadır. Yasa taslağı ortaya çıktığı zaman bunun Fransa’da, Almanya’da, İngiltere’de, Amerika Birleşik Devletleri’nde ne varsa böyle bir düzenlemenin de ortaya çıkacağını prensip düzeyinde dile getirmek isterim. Sizin katkı ve görüşlerinize açığız. Ben bir kez daha altını çiziyorum. Burada meslek birliklerinin yaptıkları nitelikli -bakın, bütün hepsini kastederek söylüyorum- değerlendirmelerin öneminin bir kez daha altını çizmek istiyorum. Bu basın kartı meselesiyle ilgili problemler var, bu zaman alan bir şey. Mustafa Canbey burada, geçmişteki uygulama ile şimdiki uygulama burada; Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devletidir, asla kişisel keyfiyetler söz konusu olamaz ve burada hem idare hukukunun hem Basın Kanunu’nun hem diğer yetkili amir hükümlerin çerçevesinde bu konular değerlendirilmektedir ve bu konuda hiç kimsenin keyfî olarak davranacağı kanaatinde değilim çünkü Türkiye bir hukuk devletidir. Eleştirilebilir, eksiklerimiz vardır, bu eksikleri tamamlamak için hep beraber çalışacağız arkadaşlar. Yani, burası Türkiye, hepimizin içinde olduğu, hayallerimizin olduğu, çocuklarımızın yaşayacağı bir ülke, daha iyiyi inşa etmek için çalışacağız.

Şimdi, hocalık sıfatıyla Ayhan Bey’e bir söz vereceğim.

Ayhan Hocam söz sizin, buyurun.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Ben her zaman kısa konuşurum Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Hoş geldiniz diyorum basınımızın değerli temsilcileri, çok memnun oldum sizlerle tanışmaktan.

Bu sayede sizlerden basınla ilgili problemleri birinci elden duymuş olduk. Burada öncelik vermemiz gereken konu: Biz nasıl bir toplumda yaşamak istiyoruz? Daha doğrusu çocuklarımız nasıl bir toplumda yaşasınlar? Hakikaten önceden çizilmiş, katı kurallara sahip, “Şu yasak, bu yasak.” denilen bir toplumda mı yaşamasını istiyoruz? Yani bunu sadece bizim çocuklarımız için söylemiyorum; bütün

herkes için söylüyorum. Ben şahsen çocuklarımın demokratik, çok sesli, çok özgürlükçü bir ortamda yaşamasını tercih ederim, dolayısıyla böyle yasaklara ağırlık veren bir toplumda yaşamalarını istemem. Sinan Bey konuşmasında hep yasaklara ve yaptırımlara ağırlık verdi, ben onu biraz yadırgadım basın temsilcisi olarak. Aslında, biz nasıl önümüzü açabiliriz, özgürlükleri nasıl sağlayabiliriz? Tabii ki kontrolsüz bir şey olmayacak ama burada toplumun bilinçlendirilmesi de lazım.

Bakın, benim çocuklarım televizyon izlemiyorlar ama her şeyden haberdarlar. Benden de daha iyi biliyorlar ve bir paylaşım yapıldığı zaman bu paylaşımın doğru mu yanlış mı olduğunu benden daha iyi takdir ediyorlar. Hakikaten bu mezenformasyon konusu aslında bence önemli bir konu değil, daha önce medyada Mahir Bey “Yeni yasada yer bulacak.” falan dedi ama pek çok şeyi biz de bilerek veya bilmeyerek paylaşıyoruz. Burada niyet önemli olması lazım ve toplumun bilinçli olması lazım. Eğitimimizin bu konuda biraz daha artırılması lazım; toplumu bilinçlendirelim.

Şimdi, vali bey örneğini verdi Nuri Bey, vali beye soru soran kişi vali beyi övseydi, vali bey onun kim olduğunu merak edecek miydi acaba?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ederdi, taltif etmek için.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Ya, ben merak ediyorum, orada yarım kaldı gerçekten sarı basın kartı var mıydı bu kişinin?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yok canım, Allah! Allah! Memur nasıl alacak?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bursa’da bahsettiğimiz kişinin var kartı.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır, olur mu? Hayır efendim, bir dakika, Nuri Bey’e soruyoruz: Bahsettiğiniz örnekteki 112 acilde çalışan...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hayır, hayır o değil, büyük dolandırıcı...

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Efendim, 112 acilde çalışan kişi bir “web” ismi almış, internet sitesi kurmuş, o ayrı. Benim Bursa’daki bahsettiğim kişinin basın kartı... Ben, Basın Kartı Komisyonundaydım o zaman, sizin şeyinize de geleyim, daha önceki basın yayın enformasyon döneminde, Basın Kartı Komisyonu basın meslek örgütlerinin temsilcilerinden oluşuyordu. Sonra İletişim Başkanlığı olunca bu yönetmelik değişti, tamamen İletişim Başkanlığı tarafından atanan 7-8 kişilik bir gruptan oluşuyor, içinde Meclis üyesi de var, Belediye Meclis üyesinin de olduğu bir Komisyon şu anda. Biz bu komisyonu...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Peki -ben bilmediğim için soruyorum- şu andaki Komisyonunda meslekten kimse yok mu?

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Meslekten var ama şöyle: Daha önce basın meslek örgütlerinin temsilcileri seçiyordu, komisyonla oluşuyordu. Ben de o komisyonunda görev aldım konfederasyon temsilcisi olarak, federasyon temsilcisi olarak.

Bu bahsettiğimiz vatandaş, maalesef, basın kartı aldı bir dönem. Sonra tutuklanınca biz hemen bildirdik İletişim Başkanlığına, derhâl iptal edildi, şu anda yok kartı ama bir dönem aldı.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Basın kartı yok, tamam, teşekkürler, kayıtlara girdi.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – 2 kişiden bahsettik.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – İkisinin de basın kartının olmadığı...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, Başkanım, öyle değil, düzeltelim Başkanım.

Birincisinin basın kartı var, suç işleyince bildirim üzerine düştü.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynıısı işte.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Biri devletimizden onay almış bir hırsız, dolandırıcı; diğeri vatandaş gazeteciliği yapıyor, derdi var, başına bir şey gelmiş, internet sitesi açmış, vatandaş gazetecisi gelmiş, Valiye soru sormuş, Vali bundan rahatsız olmuş.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tuncay Bey, konu böyle değil ya! Yani birbirimize saygımız var, meselenin tam olarak böyle olmadığını biliyoruz, mesele şu: Burada Valiye soru sorup sormaması önemli değil. Başkan “Sözde gazeteci ile gerçek gazeteciği birbirinden ayıralım.” diyor, hep beraber ayıralım diyoruz. 112’de çalışan bir kişi internet sitesi kurarak “Gazeteciğim.” diyebilir mi?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hayır ama o vatandaş gazetecisi, yeni bir kavramın temsilcisi.

Vatandaş size bir soru sorabilir mi?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sorabilir.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Vatandaşın sorusu sert olursa azarlama hakkınız var mı?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Asla olmaz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Vatandaşın sorusunu beğenmezseniz “Kim bu ulan? Nereden geldi? Nasıl soru soruyor?” deme hakkınız var mı?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yok.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Patronumuz bizim ya!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – İnsanı yaşat ki devlet...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Vali patron olmuş, vatandaşa...

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Sayın Başkanım, burada bir nokta koyabilir miyim?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Bu kişi vatandaş gazeteciliği yapabilir, buna karşı değiliz. Bakın, vatandaş gazeteciliğine karşı değilim ben ama bir basın toplantısında...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ağzın bal yesin.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Vali basın toplantısı yapıyorsa bu basın toplantısına gerçek gazeteciler katılmalıdır.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Siz mi davet ediyorsunuz?

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Valilik yapıyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Bu kişi sarı basın kartını ne zaman almış?

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Kim?

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Vali Bey’e soru soran mı, dolandırıcı olan mı?

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Vali Bey’e soru soran mı?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Devlet destekli dolandırıcı...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, bir dakika, arkadaşlar...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Hayır, olmaz, şunun için söylüyorum: Şimdi, sanki böyle bugün verilen...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Öyle bir şey denmedi Mustafa Bey. Yani “AK PARTİ buna basın kartı verdi.” demedi arkadaşlar.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hayır, öyle bir şey yok. Yıllardır konuşuyoruz, yarın da vermemeli diyoruz.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Kurum sorgulaması yapılmıyor, tamam, eyvallah.

TÜRKİYE GAZETİCİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Nasıl?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Tamam, anladım.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Yok, orada bir sorun yok. Basın kartı almıştı...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ne zaman almış efendim?

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Aldı bir tarihte, suç işledi, işlediği anda iptal edildi.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bunu yirmi yıl önce alamayacağına göre bu dönem... Ama bu dönem sorunlu değil, yirmi yıl önce de aynı şeyi söylüyorduk. Ben meslekte otuz dokuz yıldır diyorum ki: “Devlet bu işten çekilsin. Basın kartını meslek örgütleri versin.”

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ahmet Vekilim -onun söylediğini dile getirmem lazım- dedi ki bana: “Nuri Bey ne kadar büyük bir gazeteci ki bütün gündemi tayin etti.” Gerçekten biz bu iki örnekten çıkamıyoruz.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Devam edebilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ayhan Hocam, buyurun.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Burada ben basın açısından bir sorun görüyorum. Tabii, Vali Bey’in toplantısına eğer basın mensupları katılacaksa tamam ama “Vali Bey’e şu kişi soru sorabilir, bu kişi soramaz.” olmaması lazım. Dolayısıyla, ben orada Vali Bey’e terbiyesizlik yapılmış filan diye görmüyorum olayı. O yüzden, Vali Bey’i çok da haklı görmüyorum. Vatandaşın bu hakkı vardır, sorabilir.

Şimdi, burada bizim esas üzerinde durmamız gereken konu: “Misinformation.” Yani “yalan haber” diyoruz ama “Misinformation...” “Misinformation”ı en çok kim yapar biliyor musunuz? Devlet yapar. Yani Kuzey Kore’ye gidin, şu anda Kuzey Kore’ye bakarsanız, herhâlde derler ki...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Orası çok kapalı, Batı’ya gelin, “Demokrasi var.” denilen yerlere gelin.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Peki, Batı’da kısıtlamalar neye ne tabanlı? Bakalım Almanya’ya. Almanya bunun tanımını yalan haberdan çok Nazizm ve ırkçılık üzerine, Fransa da öyle. Şimdi, Nazizm ve ırkçılığın tanımını kolay yapabilirsiniz ama “yalan haber” dediğiniz an bunun tanımını kolay yapamazsınız. O zaman istediğiniz yere çekersiniz. Yani Kuzey Kore’nin durumuna düşebiliriz. Onun için, biz bu işlerin sınırlarını çok iyi belirlememiz lazım. Yani hakikaten Nazizme, faşizme, ırkçılığa karşysak bunu açık açık söyleyelim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ayhan Hocam, bir cümle söyleyeyim, devam edelim. Ya, siz müktesebatı olan, bizim değer verdiğimiz bir hocamızsınız. Türkiye’yi hiçbir düzeyde Kuzey Kore klasmanına getirmek gerçekten şey değil yani bu, kayıtlara geçsin.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Ama o tarafa gideriz diyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yok, yok.

Benim Türkiye Cumhuriyeti devletinde 29 Ekim 1923’ten bu yana görev alan herkese büyük hürmetim var. Türkiye Cumhuriyeti devleti 1938’de dahi Nazizm rüzgârının estiği dönemde Mustafa Kemal Atatürk asla bunlara müsaade etmemiş, şimdi de bizim asil milletimiz bunlara müsaade etmez.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Etmez, doğru. Ben buna da katılıyorum. Sözlerinize de teşekkür ediyorum ama bizim de bu konuda hakikaten bilinçli olmamız lazım, akıllı olmamız lazım, dikkatli olmamız lazım. Bütün söyledğim bu.

Şimdi, Nuri Bey’in konuşmasında bazı noktaların altını çizdim. Yasa taslağı Türkiye Büyük Millet Meclisine getirilmeden önce taraflar yasanın detayları konusunda bilgilendirilmeli, görüş ve önerileri mutlaka dikkate alınmalıdır. Şu ana kadar biz milletvekili olarak hiç görmedik, Sayın Başkanımız da tam olarak görmemişler. Dolayısıyla, yasa taslağı şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisinin dışında hazırlanıyor diyebiliriz ama AK PARTİ hep övünüyor, “Yasalar artık, milletvekilleriince hazırlanıyor.” diyor. Pek öyle bir durum yok. Bu da böylece ispat edilmiş oldu.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Burada susma hakkını kullanıyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sözü çok kesildi Hocamın zaten.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sosyal medyaya yönelik yasa da çok dikkatle hazırlanmalı; ifade ve basın özgürlüğünü yasaklayıcı değil, kişi hak ve özgürlüklerini savunan nitelikte maddeler içermelidir. Çok doğru, kesinlikle katılıyorum. Gazetecilik meslek yasasının çıkarılması da tabii ki çok önemli. Tabii, dijital dolandırıcılık konusu herkesin karşı çıkması gereken bir konu. Bunun sadece sosyal medyayla veya yayınlarla da alakası yok. Biliyorsunuz, ortalama teknikleri var, insanlardan para alma teknikleri var. Bunların hepsi yasal düzenlemelerin içinde. Şimdi, gazetecilerin ekonomik bağımsızlıkları ve sosyal sorunları, maddi sorunları çözülebilecek konular ama herhâlde bizim Komisyonumuzun biraz dışında olan konular.

Ben sözlerimi burada bitiriyorum. Tekrar çok teşekkür ediyorum verdiğiniz bilgiler için. Komisyonumuza da teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkürler Vekilim.

Şimdi, Abdullah Bey, size sözü vermeden son bir ricada bulunacağım. Biraz önce Ahmet Başkanın galiba bir toplantısı var.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Müsaadesi olursa yani.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Estağfurullah, buyurun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ediyorum nezaketiniz için.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz, değerli misafirlerimiz; Başkanımıza arada söylediğim şeyi tekrarlayayım: Nuri Bey ne kadar duayen bir isim olduğunu verdiği örnekler, açtığı tartışmalarla göstermiş oldu, hakikaten çok önemli bunlar, örnek olaylar. Bunlar üzerinden de burada hepimizin fikirlerini ortaya koyması tartışmamız, bugün bence çok değerli. Benim de çok istifade ettiğim bir oturum oldu. Gazetecilik mesleğinin gelişimi, demokratik denetim fonksiyonu nedeniyle demokrasinin vazgeçilmez bir parçası ve bunu iyileştirmek, geliştirmek... Zaman zaman ben de Türkiye Gazeteciler Konfederasyonuyla bu anlamda şehrimdeki

teşkilatlarıyla da fikir alışverişinde bulunuyorum ve bunlara her zaman çok değer veriyorum. Ben de kendi ilgi alanımdan, biraz kendi mesleğimden hareketle bir pencere açmak istiyorum bu tartışmalara, bu konuşulan fikirlere. Aslında burada toplumda konuştuğumuz her şeyin ortaklaştığı bir nokta var. Biz ilkokulda münazara eğitimi alırken Türkçe derslerinde vesaire bu “Sanat sanat için midir, sanat toplum için midir?” diye bir tartışma vardır ve öğrenciler farklı fikirleri, farklı pozisyonları savunarak bu konuyu tartışırlar. Ben de işte, o öğrencilik yıllarımdan itibaren düşündüğümde her zaman sanatın sanat için olduğunu düşünmüşümdür. Bunu şuraya bağlamak istiyorum: Bu ortaya çıkan tartışmaları girift hâle getiren gerek haberlerin manipüle edilmesinde gerek yalan haberin, bunun sınırlarının ne olduğunun... Aslında bir nokta var yani işin kriminal tarafını bir tarafa koyuyorum, bir dolandırıcılık amacıyla, bir kişisel çıkar temin etmek amacıyla olan iş kriminal bir nokta. Bunun da sınırlarının gözetilmesi, sınırlarının tespit edilmesiyle ilgili teknolojinin gelişimi nedeniyle bunun habercilik içerisine dâhil edilmesiyle birtakım noktalar olabilir ama sanırım, bir başka nokta var ve ülke olarak da burada birazcık yaşadığımız bir muzdariplik var. Hepimizin zihninde bir idealler dünyası var, fikirlerimiz var ki toplum için bir şeyler söylüyoruz, siyaset alanına dâhil oluyoruz, kamusal yaşama dâhil oluyoruz ama sanırım, karşılaştığımız ve toplum olarak da çözmemiz gereken bir problem var: Kendi fikrimizi, kendi ideolojimizi yaptığımız mesleğin üstüne koyuyoruz yani Türkiye’de bazı gazeteler var, benimle ilgili olumlu bir şey yazma ihtimalleri yok, bazı gazeteler de var, bazı yayın organları da var, benimle ilgili olumsuz bir şey söyleme ihtimalleri yok. Öyleyse bunlar demek ki kendi fikirlerini, kendi ideolojilerini, bakış açılarını gördükleri, inceledikleri, haber ulaştırmakla yükümlü oldukları genel kamuoyuna üstün koyuyorlar. Bence bu, birinci sorun alanı, bununla baş etmemiz lazım. Bu, sadece gazetecilik için değil, bence birçok meslekle ilgili bir problem. Sahip olunan ideoloji, yapılan mesleğin üzerinde kabul ediliyor.

İkinci nokta, tabii, bu teknoloji şunu kolaylaştırdı: Bence İkinci Meşrutiyet’ten itibaren kitlesel anlamda ülkemizde gazetelerin ortaya çıkışıyla da beraber bir meseleydi bu. Herkes toplum için konuşmak yerine belirli bir cemaat için konuşmayı tercih ediyor. -Lütfen, buradaki “cemaat” sözcüğünü şey olarak algılamayın, yani bir inanış topluluğu olarak değil- Genel kamuoyuna bir şey konuşmak yerine bir grubun hassasiyetlerini, bir grubun beklentilerini tatmin etmeyi kendisine görev ediniyor ve hem gelişen teknoloji de buna kolaylık sağlıyor. Yani on farklı “community” için, topluluk için eskiden yayın üretmeniz görece masraflı iken şu an çok ucuz. Bence bu alandaki meslek kuruluşlarının bu iki problemle mücadele etmesi lazım yani burada bizimle beraber, siyasilerle beraber meslek kuruluşlarına büyük bir görev düşüyor. Yani toplumu yok edip insanları topluluklaştıran ve birbirleriyle varoluşsal kavgalar içerisine sokan maalesef, bir bilgi aktarım sistemi var, tüm dünyada bunun zararlarını çekiyoruz, ülkemizde daha yoğun çekiyoruz ve sadece gazetecilikle ilgili değil, değişik meslek gruplarında da kendi ideolojimizi yaptığımız işten üstün tutma bir kültüre, bir alışkanlığa, övülen bir harekete dönüştü. Bununla ilgili örnekleri dinlediğim, okuduğum çok güzel 2 tane kitap var, tavsiye ederim. Belki başkaları da vardır ama Hasan Cemal’in “Kimse Kızmasın Kendimi Yazdım” kitabı çok güzel örneklerle dolu bununla alakalı ya da “Cumhuriyet’i Çok Sevmiştim” Cumhuriyet gazetesinde çalıştığı yılları anlatıyor. Eminim, farklı yayın kuruluşları, farklı ideolojik taraflarda olanlarla ilgili de benzer bakış açıları vardır ama bununla ilgili olarak hepimizin çalışması lazım. Sadece gazetecilikle ilgili olarak değil, tekrar altını çizmek istiyorum, mesleğimiz, yaptığımız iş her zaman kendi ideolojik dünyamızın üstesinde olmalı, önce hepimizin yaptığımız işi iyi yapmamız lazım. Burada da en büyük görev sizlere düşüyor. Bizim yapmamız gereken burada, bugün müzakere ettiğimiz konularda olduğu gibi, gazetecilikle ilgili, basın emekçileriyle ilgili bu meslek birliklerini güçlendirici adımlar atmak ama bunları dahi yapsak bu zihni, kültürel dönüşümü başaramadığımız takdirde ben çok da ileri gidemeyeceğimizi düşünüyorum.

Bugün buraya gelip bizimle bu güzel toplantıyı icra ettikleri için her iki misafirimize de çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sözü Abdullah Bey’e veriyorum.

Buyurun Vekilim.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, saygıdeğer Anadolu Yayıncılar Derneği Başkanı ve Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu Genel Başkanı, değerli basın emekçileri ve Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde değerli çalışan emekçi arkadaşlarımız; saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Sayın Başkan, gerçekten çok önemli bir... Başkan gitti mi?

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Birkaç dakikalığına...

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Ahmet Bey Başkan Vekili.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Tamam, Başkan Vekilimiz burada. Ben birden bakınca, Başkanı görmeyince tabii... Sorun değil.

Şimdi, gerçekten Türkiye açısından, bütün Orta Doğu ve dünya geneli ve demokrasisi açısından baktığımız zaman medyanın, iletişimin ne kadar önemli olduğunu hem bu toplantıda hem yaşamımızın en yakın anında hissettiğimiz bir alan. Şimdi, tabii, Nuri Bey bir örnek verdi, bu valinin yaklaşımıyla ilgili. Ben hemen oradan şeyin sorunlarını dile getirmek suretiyle konuşmama devam etmek istiyorum, özellikle yerel basın ve yerel gazetecilerle ilgili problemleri.

Şimdi, öyle bir noktadayız ki yerel basın gerçekten hani, o yereldeki mevcut olan en büyük mülki amirlerin denetiminde ve ne yazık ki mevcut olan iktidarların etkisiyle görev yapmak zorunda bırakılmış durumdalar. Peki, nasıl gelişim gösteriyor bu? Gerek ekonomik anlamdaki sıkıntıları ve gerekse muhalefeti temsil etmeleri veya muhalefetin mevcut olan sesi olma açısından ciddi sıkıntılarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu konuyla ilgili Meclis kürsüsünde olsun ve diğer alanlarda olsun defaatle bu meseleyi dile getirdik kendimiz yani parti olarak, özellikle yerel basının basın özgürlüğü açısından çok önemli olduğunu ve yerel demokrasi açısından da önemli bir alan olduğunu belirtmek suretiyle bununla ilgili tedbir alınması gerektiği ve daha özgür bir basının yaratılması için gerekli çalışmaların yapılması gerektiğine ilişkin önerilerimiz oluştu. Ben, kendi ilim olan Ağrı iliyle ilgili bir iki örnek vereyim: Ben Ağrı Milletvekiliyim, Ağrı’daki hiçbir çalışmamım neredeyse büyük bir çoğunluğu yerel basın tarafından ne yazık ki hiçbir şekilde ne görülüyor ne bununla ilgili, benim çalışmalarım ile ilgili ya da çalışmalarımızla ilgili olan kısmı dile getirilmiyor. Bunun nedeni de gerçekten yerel basın üzerinde de o, genel, merkez medya üzerindeki baskılarda olduğu gibi bu şekilde baskılar söz konusu.

Şimdi, bakın, ben Halkların Demokratik Partisinin bir milletvekili olarak şunu söyleyeyim: Her akşam evime gittiğim zaman, televizyonu açtığım zaman bu mevcut olan kanalların büyük bir çoğunluğunda bizim partimize yönelik, benim partime yönelik saldırılar, hakaretler, değerlendirmeler söz konusu ve biz, parti olarak da defaatle müracaat etmiş olmamıza rağmen hiçbir şekilde cevap hakkı ve aynı zamanda tekzip etme, kendimizi ifade etme hakkı bulamıyoruz. Bununla ilgili çeşitli kurumlara, RTÜK olsun, diğer kurumlar olsun birçok yere müracaat etmiş olmamıza rağmen maalesef bu Türkiye basınının ve Türkiye’nin mevcut görsel basınının ve aynı zamanda yazılı basınının ne aşamaya geldiğini çok açık bir şekilde hep beraber yaşadığımız bir mesele. Peki, buna kim karar veriyor? Biz müracaat ediyoruz, söz hakkımızı kullanmak istiyoruz, “Bize yönelik olan saldırılar var, hakaretler var, biz buna karşı cevap vermek istiyoruz.” ve mevcut olan televizyon kanalının cevabı: “Biz sizi yayına

çıkarmayacağız, çıkaramayız.” Buna kim karar veriyor? İktidar mı karar veriyor, yöneticileri mi karar veriyor veya başka bir şey mi, başka bir güç odağı mı buna karar veriyor? Bakın, en çok muzdarip olan, en çok zarar gören kuruluşların başında bizim partimiz geliyor. Bizim bir milletvekilimizle ilgili son günlerde... Hani, daha önce, yargı konusu olmuş, gizlilik kararı olan olaylarla ilgili öncelikle, basına servisler yapılıyor ve arkasından, bize yönelik gerçekten çok ciddi şeylerle, linç olaylarıyla biz karşı karşıya kalıyoruz. Burada, ben şunu özellikle dile getirmek istiyorum: Medya ile yargı ilişkisi ne aşamadır? Gerçekten, bu, yargıyı etkileyen en önemli güç hâline gelmiş durumdadır. Medya yargıyı etkiliyorsa medyayı kim etkiliyor? Bilinen bir gerçek var ki o da siyasal iktidardır, mevcut olan iktidardır. Yani şu anda herhangi bir olayla ilgili medyanın vermiş olduğu karar, yargı kararı hâline geliyor, operasyon kararı hâline geliyor ve kişi hak ve özgürlükleri ayaklar altına alınmıyor, ne yazık ki. Bakın, ben, sabah daha gözlerimi açmadan 18 milletvekilimiz hakkında yine medyaya bir haber servis edildi, belli ki yeni bir operasyonla biz karşı karşıya kalacağız. Yani bu, şu anlama geliyor: İşte, gerçekten “demokrasi” diyoruz ya “insan hakları” diyoruz ya; Milletvekilimiz Semra Güzel’in başına gelen ve diğer milletvekillerimizin başına gelen mesele tam da bu. İnsan hakları, demokrasi, medya-yargı ilişkisi, medya-iktidar ilişkisi; bunlar, ele alınması gereken meseleler; bunlar, herkesin ses çıkarması gereken meseleler. Biz genel basında bu meselelerle karşı karşıya kalıyoruz; kaldı ki bir de yerel basını düşünün, yerel basının geldiği aşamayı düşünün.

Ben, sizinle, Türkiye İnsan Hakları Vakfının 2021 yılının on bir ayına ilişkin birkaç verisini paylaşmak istiyorum. Bakın, deniliyor ki bu raporda: “Türkiye’de 59 gazeteci cezaevinde tutulmaktadır, en az 45 gazeteci gözaltında; 2 gazeteci tutuklandı, 2 gazeteci adli kontrol kararıyla serbest bırakıldı. Ve gazetecilere yapılan saldırılar... Toplamda, 2021 yılının ilk on ayında, 243 basın çalışanı hakkında açılan 116 davanın görülmesine devam edildi. Sonuçlanan davalarda 34 gazeteci toplam yetmiş altı yıl on ay yirmi dokuz gün hapis, 40.680 TL para cezasıyla cezalandırıldı. 36 gazeteci hakkında soruşturma başlatıldı, 2 basın-yayın kuruluşu kolluk güçleri tarafından basıldı, 5 kişi gözaltına alındı.” Bu, sadece 2021 yılının on bir ayına ilişkin bir rapor. 98.714 sosyal medya hesabı hakkında inceleme başlatıldı. Bakın, 26.225 kişiye soruşturma başlatıldı. Peki, bu tablo, hangi ülkenin tablosu? Bu tablo, nerenin tablosu? Şimdi, tabii, biz bunları dile getirdiğimiz zaman...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Ya, bu gazeteciler hangi suçla...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – İşte, gazeteciler... İşte, tam da bunu soracağım ben.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Hangi suçla suçlanıyorlar?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yani hangi suçla... Size göre teröristtir değil mi, size göre teröristtir.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Ben, size Nuri Bey’in, Nuri Bey’in...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yani, tamam, size göre... Ben şunu söyleyeyim.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Bunun “size göre”si yok.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sizin bakış açınız bu işte.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Anadolu Yayıncılar Derneği...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Hayır, hayır, sizin bakış açınız bu işte.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika Abdullah Bey, karşılıklı... Bir dakika Mustafa Bey...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bakış açınız bu.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır, hayır, bir dakika, olmaz öyle. Mustafa Bey, bir dakika, Abdullah Bey, bir dakika...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Size göre...

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – “Suçu ne?” diye sordu.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ben de onu soruyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, bir dakika arkadaşlar...

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – “Size göre” demedi, “Suçu ne?” diye sordu.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, karşılıklı olmasın.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Şunu söyleyeceğim ben, bun şunu... Benim lafımı kesmeyin lütfen.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, bir tamamlayın. Arkadaşlar, karşılıklı olmasın.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ben soracaktım, onun için.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Mustafa Bey sen de düğmeye bas, Bahar Hanım, düğmeyi basın.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Gazetecilerin suçu nedir, neyle suçlanmışlar? Onu söyleyin bana.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – İşte, onunla ilgili, bakın, siz muhalif bir haber yaptığınız zaman, maalesef, bu Terörle Mücadele Yasası var ya, bu “terörle mücadele” yaftasıyla karşı karşıya kalıyorsunuz. Yani yapılan en büyük sorun bu. İşte, bu, aynı zamanda Türkiye’de fikir hürriyetini etkileyen büyük bir mesele, büyük bir handikap. İki, düşünce hürriyetini etkileyen bir mesele. Üç, Anayasa’nın bakın, basın hür olduğuna dair haberleşme hakkını tanıyan 22’nci maddesinin aynı zamanda ihlali anlamına geliyor, aynı zamanda Anayasa’nın 28’inci maddesi olan basının hür olduğu ve sansür edilemez maddesini düzenleyen temel maddeyi etkiliyor. Basın araçlarının müsadere edilmesiyle ilgili çok ciddi sorunlar var sayın konuklar. Bakın, bunları Türkiye’de demokrasinin önünde ve insan hak ve hürriyetlerinin gelişmesinin önünde çok ciddi engeller olarak görüyoruz. Ben konuşmamı gerçekten fazla uzatmak istemiyorum çünkü önümden gerçekten çok önemli şeyler var, örnekler de var ama şunu sorayım: Şimdi, biz Bakanlığa soruyoruz, ilgili kuruluşlara soruyoruz; bu kadar basın mensubu, bu kadar gazeteci cezaevinde, bu kadar gazeteci hakkında gözaltı kararı var, bu kadar gazeteci hakkında verilen para cezaları var ve aynı zamanda hapis cezaları var... Bize gazeteci olmadığına dair cevaplar geliyor. Bunun ölçüsü nedir? Bunun ölçüsünü kim koyuyor? Bu esasları belirleyen kimlerdir? Eğer mevcut olan siyasal iktidarsa, siyasal iktidarın zaten ortaya koyduğu ölçüler bellidir. Bunu da biz demokratik bir toplumun oluşmasının önünde en büyük engel olarak görüyoruz.

Ben bir diğer hususu da şöyle belirterek sözlerime son vermek istiyorum. Değerli Başkan, siz “yasa tasarısı” dediniz. Gerçekten yani bu cümle şimdiki mevcut olan Anayasa’ya göre, İç Tüzük’e göre sosyal medyayla ilgili gelecek olan yasa tasarısı değil, kanun teklifidir ama gerçekten bir yasa tasarısı. Nedeni de şu: Gerçekten milletvekilleri bunu hazırlıyor mu?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır, Abdullah Bey, bir kavram kargaşası olmasın.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ben eleştirimi dile getiriyorum lütfen.

Siz cevap verirsiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Eleştirmek için demiyorum; kavram kargaşası olmasın.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Siz cevap verirsiniz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun, buyurun. Ben kendi eleştirimi kendim yapayım.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Şimdi, gerçekten Millet Meclisinde milletvekillerinin önüne gelip milletvekillerinin gerçek anlamda katkı sunarak getirdikleri bir yasa düzenlemesinden bizim bahsetmemiz mümkün müdür? Değil asla.

Bir diğer husus, Sayın Başkanın iyi niyetinden benim kesinlikle bir kuşku yok. Komisyon adına bu mevcut olan yasa tasarısı veya kanun teklifine müdahale ettiğini söylüyor ama gerçekten beklentimiz de şudur: Bizim muhalefet olarak dile getirdiğimiz özellikle kişi hak ve hürriyetleri ve basın özgürlüğü açısından gerçekten bu kanunda yer alması gereken ve kişi hak ve hürriyetlerini kısıtlamayacak düzeyde bir çalışmanın olması yönündeki itirazlarımızın ve önerilerimizin de bir şekilde yansıtılması gerektiğini biz burada belirtmek istiyoruz.

Aynı zamanda bizi dinlediğiniz için ve katkılarınız için hepinize teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederiz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın, Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, sunumlar üzerine yapılan görüşmelerde yaptığı konuşmasında dile getirdiği Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'le ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması (Devam)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şimdi tutanaklara girmesi bakımından şunu söylemek isterim: Abdullah Bey'in dile getirdiği bu gündelik siyasete, polemiklere girecek değilim ama bu Semra Güzel meselesi Türk demokrasisinde de dünyanın hiçbir demokrasisinde de kabul edilebilir bir şey değil. Burada da iktidar ve muhalefetin koydukları ortak tepkinin aslında demokrasiyi yaşatmak adına... Türkiye Büyük Millet Meclisinde olan bir milletvekilinin bu fotoğrafı doğru değildir; dünyanın hiçbir yerinde doğru değildir. Bu konunun tutanaklara girmesi bakımından dile getirdim.

Şimdi sözü...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başkanım, sizin bu söyleminiz üzerine ben de bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir cümle...

V.- AÇIKLAMALAR

1.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Şimdi, “Doğru değildir.” diyorsunuz ya Sayın Başkan, şimdi peşinen bir mahkeme hükmüyle insanların...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Kişisel görüşümü söyledim.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – ...masumiyet karinesini ihlal edecek tarzda bir beyanın olması da doğru değil. Öte taraftan bu Meclisin çatısı altında FETÖ'yle daha önce sayfalarca fotoğrafları olan milletvekilleri var ve bu milletvekilleriyle ilgili çeşitli iddialar var, İçişleri Bakanının beyanları var, 10 bin dolar alan siyasetçiler var. Peki, bunlarla ilgili neden bir yargı süreci başlatılmıyor ve Komisyona buna yönelik bir dosya gelmiyor? Ben bunu da bu şekilde belirtmek istiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkürler.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın, Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, sunumlar üzerine yapılan görüşmelerde yaptığı konuşmasında dile getirdiği Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'le ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, ben kendi kişisel görüşümü söyledim. Demokrasinin merkezi olan Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bir milletvekilinin bir terör örgütü mensubuylar silahlı fotoğrafları İspanya’da da doğru değildir, Fransa’da da doğru değildir, Almanya’da da doğru değildir, Amerika’da da, Türkiye’de de, Uganda’da da doğru değildir; bunun kayıtlara girmesini istedim, kendi kişisel görüşümü belirttim bu ülkenin bir çocuğu olarak.

IV.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- *Anadolu Yayıncılar Derneği Başkanı Sinan Burhan ve Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu Genel Başkanı Mehmet Nuri Kolaylı’nın Türkiye’de gazeteciliğin dijital dönüşümü, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri hakkında yaptıkları sunumlara ilişkin görüşmeler (Devam)*

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şimdi, Burak Vekilim... Burak Vekilim, son birkaç toplantıda sizi göremedik ya.

BURAK ERBAY (Muğla) – Yoğunuz, Anadolu’yu geziyoruz Başkanım, karış karış dolaşıyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sakal da yakıştı ayrıca. Eşiniz onay verdiyse ne güzel.

BURAK ERBAY (Muğla) – Yok, şey değil.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Başkanım...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bahar Hanım, katkılarınız için teşekkür ederiz.

Buyurun Burak Bey.

BURAK ERBAY (Muğla) – Ben fazla uzatmayacağım zaten Başkanım.

Sayın Başkan, değerli vekil arkadaşlar, çok değerli misafirler, çalışan arkadaşlar; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Konunun uzmanı değerli büyüklerimiz, duayenlerimiz var zaten, konuları da dile getirdiler, getirecekler de.

Ben sadece genel olarak... Ya, şimdi bile beş dakika bir telefonla konuştum, orada bile bir genç arkadaş, yani maalesef, konuşmasının sonunda intihar edeceğini söyleyip bir mağduriyetini anlattı. Artık o kadar umutsuzluk içerisinde ki gençler intihar ediyorlar. Ekonomik olumsuzluklar, sürekli çelişkili çelişkili birtakım uygulamalar... Biz de işte bunların düzelmesi adına her ortamda hep söylüyorum; komisyonlarda, Genel Kurulda, sahada umut aşılacak, ülkenin tekrar iyiye dönmesi için mücadele veriyoruz. Şimdi de gündemde bir yasa teklifinden bahsediliyor. Ben umut ediyorum, gene insanlara umut olacak, kendilerini daha özgürce ifade etmelerini sağlayacak bir düzenleme gelir ve gelirken de konunun muhatapları dinlenir, konu bilimsel olarak masaya yatırılarak bir sonuca varılır. Yani, mesela, yaşadığımız bu baro başkanlarıyla ilgili yasal düzenlemede baro başkanlarının Meclisin önünde günlerce kaldırımlarda yattığı görüntüler, benzer görüntülerle karşılaşmadan bir düzenleme, özgürlükçü bir düzenleme yapılır diye temennimi dile getirmek istiyorum.

Son olarak da Sayın Sinan Bey’in bahsettiği bir rapor var Başkanım, size sunuldu mu veya sunulacak mı? O raporu merak ediyorum. Bize verecek misiniz? İçinde hukukçuların da olduğu söylendi. Raporun altında imzası var mıdır o kişilerin, hukukçuların özellikle? Avukat olduğum için merak ediyorum.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Sinan Ağabey, bundan biraz baskı getirseydiniz.

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN – Salı günü göndereceğim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, Sinan Bey zaten...

Burak Hocam, müsaade eder misiniz, mini bir parantez açayım.

BURAK ERBAY (Muğla) – Estağfurullah.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aslında Sinan Bey söyledi, dedi ki: “Sizin de katkılarınızı ararak ben salı günü bu raporu redakte edip bütün milletvekillerine dağıtacağım.” Komisyonumuza, bir tane de Meclis Başkanına gönderin Sinan Bey.

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN – Olur efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bekliyoruz salı gününe.

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN – Tamam.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun Burak Bey.

BURAK ERBAY (Muğla) – Benim soracağım sadece oydu. Raporu da iletebilirlerse biz de çalışmak isteriz, görmek isteriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben teşekkür ederim, sağ olun. Yokluğunuz belli oluyor Komisyonunda, her zaman bekliyoruz.

Şimdi, son 3 söz talebi var. Zaman çok daraldı. Ben şimdi Ravza Başkanımıza sözü veriyorum.

Ravza Başkanım, buyurun, söz sizin.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın milletvekillerim, kıymetli emekçi arkadaşlar; Sayın Sinan Burhan Beyefendi'ye teşekkür ediyorum Anadolu Yayıncılar Derneği Başkanı olarak bize yaptığı sunum için. Daha önce kendisiyle tanışmıştık, bugün de Nuri Kolaylı Beyefendi'yle tanıştığım için çok memnunum. Gazeteciler Konfederasyonuna da başarılar diliyorum, çalışmalarınızla alakalı da bilgi edinmiş olduk, teşekkür ederim.

Birkaç mesele var, ben de çok uzatmamak için kısa tutmaya çalışacağım. “Gazeteci yalan haber yapar mı?” dedi. Öncelikle, tabii, 10 Ocakta Çalışan Gazeteciler Günü’nü kutladık. Ben her sene olduğu gibi bu sene de mesajımda topluma doğru bilgiyi aktarmak için mücadele eden gazetecilerin gününü kutladım, farklı kelimelerle belki ama. Edward Said diyor ki: “Bilgiyi üreten, gücün sahibidir.” Bilgi üretmek bu manada da ve haber üretmek, haberi yansıtmak ki bütün siyaset bilimi, sosyal bilimler derslerinde de “Bir haber oluşturulurken muhakkak onun bir çerçevesi oluşturulur ve âdeta bir sahne oluşturulur, haber o sahnede sunulur.” diye anlatılır. Birkaç konudan bahsedildi. Mesela, “editorial özgürlükler” denildi. Gazeteci yalan haber yapar mı? Şimdi, burada bir örnek vereceğim ama... Örneği vermeyeceğim çünkü altı ay içerisinde önce yalan haberi yayayıp sonra da en son Dijital Mecralar Komisyonu toplantısında, Google temsilcileri geldiğinde, arama motorunun işleyişindeki algoritmayı sorarken yalan haberi örnek verdiğim için, hatta bu sefer Ayhan Hocamla beraber yalan haber olduk ertesi günü ve onun için 3’üncü kez vermeyeceğim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aman aman.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Çünkü tekrar yalan haber üzerinden haberin...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Haberin içi doğru. Haberin içinde olayın kendisi var.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Yani, olmayan...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Haberin başlığı...

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Manşette.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – İşte oradan da editoryale geleceğim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – “Gazetecilik nasıl yapılır?” tartışmasına döner. Ne olur anlatayım ben size.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Evet. Şöyle söyleyeyim...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz bir gün Komisyonunda sizi dinleyelim.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Anlatmanıza gerek yok, tecrübeyle alaylı bilgi sahibi olmuş oldum. Şöyle ki yani şunu görüyoruz, daha farklı haberlerde de bunu gördük zaman zaman. Sizleri tenzih ediyorum burada, sizler gibi kıymetli duayen gazetecilerimiz de var, iletişimcilerimiz var ama gerçekten yalan. Hani ateş olmayan yerden duman çıkmaz denir, ben şöyle bir örnek veriyorum: Ateş değil, duman değil; benzin de yok, âdeta okyanusun ortasında hiçbir kimyasal olmamasına rağmen yangın çıkartılmış gibi şeyler de yaşanabiliyor. Bu manada gazetecilik mesleği çok önemli. Yani yalan haber yapılıyor. Zaman zaman yalan haber yapılmıyor, haberin içeriği aslında doğruyu yansıtırken editörler mi yapıyor artık, bir yerden bir manşet atılıyor, bakıyorsunuz, haberle manşet birbiriyle çelişiyor. Hani, daha önceki tartışmalara binaen Ayhan hocam da “misinformation” dedi, “dezenformasyon, yalan haber”. Bununla alakalı paylaşmak istedim ben de bu tecrübeyi, maalesef kötü tecrübeyi ve bunlar maalesef çokça fazla. O manada, sizlerin de vazifeniz, yükünüz ağır, Allah kolaylıklar versin diyorum.

Biraz evvel kişi hak ve hürriyetlerinden de bahsedildi. Tabii, bir yandan -bu çok tartışılan bir mesele- basın özgürlüğü, ifade özgürlüğü; bir yandan da kişi hak ve özgürlükleri. Bu ikisini nasıl birbiriyle, özellikle dijital alanlarda, dijital medyada resmi gazeteci ya da basın mensubu statüsü olmayan şahısların anonim şahıslar üzerinden de onların yaptığı haberlerle -tırnak içinde haber değil aslında belki, haber değeri olan- yapılan bazen “bot” hesaplar, bazen gerçek hesaplar tarafından yapılan algı yönetimi ve haberleştirmelerle siyasi spektrumun her tarafındaki her ideolojiden, her meslekten her vazifede insanın, tanınan ve tanınmaz insanların maruz olduğu bir şey. Bu çerçevede, işte, yine, dijital mecralar ve konvansiyonel basın üzerinden yapılan mobbing, insanların intihara sürüklenmesine kadar yapılan bazı girişimler de var. Bu manada, mesleğiniz çok önemli.

Kişi hak ve hürriyetlerinden bahsederken, ben şunu bir söylemek istiyorum: FETÖ, DAES, PKK; aralarında hiçbir fark yok. Bir DAES üyesiyle beraber fotoğraf vermek ile bir PKK üyesiyle beraber fotoğraf vermek arasında bir fark görmüyorum. Ama tabii, suçu sabitlenene kadar kimsenin de toplum nezdinde ne dijital mecralarda ne de basın aracılığıyla yargılanmaması gerektiğini de düşünüyorum. Onu da ifade etmiş olayım ve sözlerimi burada bitireyim.

Çok teşekkür ediyorum verdiğiniz bilgiler için, sağ olun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ravza Başkanımıza teşekkür ediyoruz. Sağ olun.

Selman Bey, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Teşekkür ediyorum Kıymetli Başkanım.

Öncelikle, Nuri Bey’e ve Sinan Bey’e hoş geldiniz diyorum. Gerçekten, genç bir milletvekili olarak teşekkürlerimi sunuyorum çünkü çok nitelikli 2 sunum, 2 konuşma dinledik. Ben istifade ettiğimi, özellikle dile getirmek istiyorum ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Başkanım, burada da şöyle bir gözlemim var: İktidar partisi yani AK PARTİ’nin milletvekilleri ne zaman söz alsın teknik konulardan konuşuyoruz; gerçekten soru-cevap mantığına uygun, misafirlerimize, konuklarımıza sorularımızı iletiyoruz ama -gerçi Tuncay Bey de çok detaylı bir şekilde teknik soru sordu, hakkını yemeyeyim- yani, maalesef, muhalefet vekillerimiz olayı anlaşılmadığımız

konular üzerinde yoğunlaştırdığı için biz de maalesef cevap vermek zorunda kalıyoruz. Yani böyle bir zorundalık olmasa, misafirlerimizin önünde bu siyasi tartışmalara girmesek, bunları Genel Kurulda ya da dışarıda yapsak aslında daha güzel olur diye düşünüyorum, kanaatim bu ama inşallah, bizim de bir gün muhalefet seviyemiz Kuzey Kore’den Türkiye’ye doğru çıkar diye ümit ediyorum. Yani, burada şöyle bir şey de söylemek istiyorum...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Selman, burada da araya gireyim, bir dakika...

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Özür diliyorum...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika... Nasıl ki Ayhan Bey’e müdahale ettiysem, “Türkiye, hiçbir düzeyde Kuzey Kore’yle mukayese edilemez.” sözümü tekrar ediyorum.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Her şey zıddıyla kaim Başkanım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Muhalefeti Kuzey Kore’ye iktidarı neresi, onu düşünmek lazım!

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Evet, Tuncay Bey şimdi bana da cevap vererek bir tespiti daha doğrulamış oldu.

Yani, burada teknik sorumu en sona bırakacağım bu arada; önce siyasi değerlendirmemi yapayım da.

Şimdi, dağda teröristlerle fotoğrafı çıkan bir milletvekilini bile Mecliste savunurken ifade hürriyetinin eksikliğinden bahsetmenin çok ironik ve eksik olduğunu düşünüyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ya, Sayın Vekilim, biz masumiyet ilkesinden bahsediyoruz.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Abdullah Bey, ben sizi dinledim, siz de beni dinleyeceksiniz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Biz hukukçuyuz burada.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Rica ediyorum...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bakın, insan haklarını savunuyoruz burada. Biz masumiyet ilkesini savunuyoruz.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ya, ben hukuka aykırı bir şey söylemiyorum ki.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Siz baştan itibaren mahkûm ediyorsunuz, mesele bu yani, bütün mesele bu.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Dinlerseniz sevinirim, ben sizi dinlemiştim.

Yani, dağda teröristlerle fotoğrafı çıkmış bir milletvekilini savunmak bile bence, ifade hürriyeti eksikliğini aynı cümlede ifade eden birisi için fazlasıyla ironik diye düşünüyorum. Burada da Tuncay Bey’e bir sitemim var, genç bir kardeşi olarak: Yani, Ayhan Bey konuştu, ilaveler yaptınız; Mustafa Bey konuştu, ilaveler yaptınız; Ravza Hanım konuştu, ilaveler yaptınız; ben konuştum, bana da ilaveler yaptınız; sadece, Abdullah Bey’in Semra Güzel’le ilgili yorumuna tek kelime etmediniz. Ben sizden bir çift laf isterdim, beklerdim; sadece bu beklentimi sunmak istiyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Başkan, benim ismim geçtiği için ben de buna cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, kısa kısa konuşalım arkadaşlar.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Evet, ben soruma geleyim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bakın, Genel Kurul açılacak.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkanım, benim de adım geçti ama ben istemiyorum. (Gülüşmeler)

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Hayır ama dediğim gibi yani bunlar mecburiyetten verilen cevaplar. Aslında bunlar, günlük siyasi polemikler bu Komisyonla tartışılınca biz de ister istemez görüşlerimizi beyan etmek zorunda hissediyoruz kendimizi.

Nuri Bey, ben, gerçekten, yaptığınız sunumdan da istifade ettiğimi ifade etmiştim. Burada sadece bir konuyu merak ettiğim için ve belki, hani, bir yerde faydası olur diye ifade etmek istiyorum: Şu kısım da çok hoşuma gitti yani siz kısa ve uzun vadeli çözüm önerilerinizi de listelemişsiniz, bu da çok kıymetli çünkü çözüm odaklı bir bakış açınız olduğunu gösteriyor. Burada, yıllardır dikkatimi çeken: Yani, hep bu kamu ilanlarıyla alakalı yerel medyanın özellikle ciddi beklentileri var. Hani, çözüm önerilerinize baktığımızda da genelde yine devletin kurumlarının verdiği, işte, faizsiz belki kredi olanakları ya da işte, vergi indirilmesi ya da bazı kurumların daha fazla kamuya ilan vermesi gibi öneriler var. Ben sadece şunu söylemek istiyorum: Yani, özel sektörden de destek alabiliyor değil mi, yerel medyamız? Bu konunun üzerinde, benim bildiğim kadarıyla, bir engel yok.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Yok, hayır.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Siz acaba, hani, Konfederasyon olarak -çok samimi soruyorum- bu konuda bir çalışmanız var mı? Yani, özel sektörden daha fazla reklam alabilme, oradan daha fazla destek görebilme... Çünkü, hani, bütün öneriler hep kamu ilanlarıyla, kamu kurumlarıyla alakalı. Belki bu konuda da bir çalışma yapılırsa... Çünkü yerel ölçekte ciddi destek verebilecek firmalar vardır belki, bunlar kesinlikle objektif yayıncılığı destekleyen firmalar olabilir. Çünkü biz gerçekten basının kıymetini çok önemli görüyoruz, 4'üncü kuvvet olarak; siz de belirttiniz, biz de bunu teyit ediyoruz. Belki yerelde alınan desteklerle daha faydalı işler olabilir diyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Selman Bey, teşekkürler.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Başkanım, açıklama yapabilir miyim?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Minnacık bir...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Minnacık.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, Konya Milletvekili Selman Özboyacı'nın sunumlar üzerine yapılan görüşmelerde yaptığı konuşmasındaki kendisiyle ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben kardeşlerimi çok önemsiyorum çünkü.

“Terörist gazeteci” diye altı ay cezaevinde yargılanıp “terörist gazeteci” olarak iki ağırlaştırılmış müebbet hapis, altı yüz seksen dört yıl hapis cezasına çarptırılmış, sonra temyizsiz beraat etmiş bir gazeteci olarak söylüyorum; kişilerin kendilerini savunma hakkına ve aklanma hakkına saygı gereği bu tür konularda yaşadıklarımın dolaylı sessiz kalıyorum ama iki noktayı hatırlatmak isterim: Cumhuriyet Halk Partisinin ve hepimizin kırmızı çizgisi vatan ve bayraktır. Terör kimden, hangi şartlar altında, kime yönelik gelirse gelsin onun elini kırmak, onunla mücadele etmek ve onu durdurmak bizim boynumuzun borcudur; bu, şahsa da yönelebilir, vatanımıza da yönelebilir. O konudaki hassasiyetlerimiz ve çizgimiz

bellidir ama masumiyet karinesi... Ben, karşınızda iki müebbet hapis, bir de altı yüz seksen dört yıl yemiş bir gazeteci olarak, altı yıl da cezaevinde yatmış bir gazeteci olarak masumiyet karinesini tartışmaya açmamak gerekir.

Saygı ve sevgiler sunuyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, kayıtlara girdi.

Teşekkür ederiz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Başkanım, bir de muhalefet Kuzey Kore ise iktidarın hâlini düşünmek bile istemiyorum yani.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Girmeyin oraya, Kuzey Kore karşılaştırmasına zinhar karşıyız. Türkiye Cumhuriyeti devleti milletin egemenliğinin kayıtsız şartsız olduğu, bir imparatorluk bakiyesi üzerine kurulan bir cumhuriyettir, bizim cumhuriyetimizdir hatasıyla sevabıyla. Problemlerimiz vardır, bunların çözümü için de zaten Türkiye Büyük Millet Meclisi var.

Şimdi...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, ben de birkaç cümleyle... Çünkü ismim de geçti.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Vekilim, şöyle: Size söz vereceğim, şu meseleler biraz daha bir soğusun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Benim zaten söyleyeceğim şey gerçekten yani...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Mustafa Bey, sözü size veriyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bana bir söz verirsiniz...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Vereceğim.

IV.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Anadolu Yayıncılar Derneği Başkanı Sinan Burhan ve Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu Genel Başkanı Mehmet Nuri Kolaylı'nın Türkiye'de gazeteciliğin dijital dönüşümü, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri hakkında yaptıkları sunumlara ilişkin görüşmeler (Devam)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Mustafa Canbey size söz verdim; sonra Abdullah Bey'e, Utku Bey'e ve Mansur Bey'e vereceğim.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Ya, şimdi iktidar söz konusu olduğunda...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yeni bir polemik olmasın Vekilim.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Tabii, polemik için değil, katkı için Başkanım.

İktidar söz konusu olduğunda sanki biz gazeteciliğe karşıyız, gazeteciliği baskılamaya çalışan bir iktidarmışız gibi bir algı oluşturulmaya çalışılıyor. Bir kere şunu ifade etmek lazım: Türkiye özgür bir ülke, demokratik bir ülke ve gazetecilik mesleği de son derece özgür bir ortamda yapılmaktadır. Ben açıkçası gazetecilik yapmış biri olarak gazetecinin mahkûm olmasından -ama gazetecinin- bu mesleği yapan bir insanın mahkûm olmasından üzüntü duyarım ama "Gazetecilik yapan bir kişi suç işleyemez." diye bir ibare dünyanın hiçbir yerinde yoktur, böyle bir şey yok. Gazeteci de insandır, kanunlara saygılı olmak zorundadır. Elbette ki mesleğin gerektirdiği özgürlük çerçevesinde herkes mesleğini en iyi şekilde yapabilir. Yani, terör konusu -Tuncay Bey çok ironik bir örnek verdi ama- Türkiye'nin konusu değildir sadece yani meslek etiği açısından baktığımız zaman, yasal çerçeve açısından baktığımız zaman bugün dünyanın en gelişmiş demokrasilerinde bile terör konusunun bir karşılığı vardır, kanunlarda bir karşılığı vardır. Her kim terörle ilgili bir suç işliyorsa bunun da elbette yasal bir karşılığı olacaktır. Şimdi "Şu

kadar kişi hapse girdi, bu kadar gazeteci hapsedildi, bu kadar gazeteci şunu yaptı...” Peki, bu gazeteci ne yaptı, bunu niye şöylemiyorsunuz? Yani bu gazeteci, daha doğrusu “gazeteci” denilen kişi hangi şuğu işledi?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Gazeteci kimi tekmeledi? Birilerini mi tekmeledi?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Hayır...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Gazeteci ne yapsın? Haber yapmış yani bu kadar net.

BAşKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam.

Mustafa Bey...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Siz niye üzerinize aldınız?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ama benim açıklamam oydu.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Tamam, peki.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Gazeteci kimseyi sokakta tekmelemedi ama...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben üzerine alırsam buradan çıkamayız.

BAşKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynen.

Mustafa Bey, toparlayalım.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yani bir haber yaptı.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Gazeteci...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – İnsan Hakları Vakfının verileridir Sayın Vekilim.

BAşKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, size söz vereceğim, bir dakika...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Bir cümleyle şöyleyeceğim: Yani gazeteci olduğu iddia edilen kişinin şuğu nedir? Yani bu şuğu da... Madem öyle Abdullah Bey üzerine aldı, o zaman...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Haber yaptı.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Haber yapmak da yani neyi haber yapmış? Nasıl bir şey?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – İktidarın hoşuna gitmeyen haber yapmış demek ki.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Nasıl hoşuna gitmeyen haber?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Mesele bu, evet, eleştirmış.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Böyle bir bakış açısı yok “yasa” diye bir şey var.

BAşKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, değerli milletvekillerim; karşılıklı değil.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Bakın, az önce, şurada, Anadolu Yayıncılar Derneğinin önerisinde de var, Fransa’daki yasanın şeyini almış, terörle ilgili yasal mevzuatı buraya koymuş, diyor ki: “Terör şuğu işleyen kişinin kanun karşısındaki şuğu şudur...” Yani, meseleleri değerlendirirken yine gazetecilik kavramında çok kullanılan bir kelimeyle şöyleyeyim, objektif olmak lazım. Biz açıkçası bir gazetecinin hapse girmesinden, baskılanmasından, özgürlüğünün kısıtlanmasından asla ve asla memnun olmayız. Ülkemizde de özgür bir ortamın olduğunu her defasında ifade ediyoruz. Türkiye gelişmiş bir demokrasi... İnşallah, önümüzdeki dönemde de daha fazla özgürlüğün olduğu, geleceğe dönük olarak daha fazla çalıştığımız, birbirimizle daha fazla anlaştığımız, konuştuğumuz bir ülke olacağından hiç şüphemiz yok. Kendimizi geliştirmek zorundayız.

BAşKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederim, çok sağ olun.

Abdullah Bey, bir sonra size...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sıkıntı yok. Ben cevap hakkımı kullanayım da...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Utku Bey, siz söz istediniz mi?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Evet.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tabii, Utku Çakırözer Bey, Cumhuriyet Halk Partisi Eskişehir Milletvekili. Biz kendisiyle beraber yaklaşık bir buçuk yıl CNN TÜRK televizyonunda Hande Fırat’la beraber bir program arkadaşlığı yaptık. Tabii, hem gazeteci olarak hem genel yayın yönetmeni olarak hem de bir siyasetçi olarak bu meselelerde söyleyecekleri var.

Buyurun Vekilim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Başkanım, hem size hem Komisyon üyelerine hem de dışarıdan katkı sağlayan milletvekillerimize ve gelen sivil toplum örgütlerimizin yöneticilerine teşekkür ediyorum. Ben Sinan Bey’e ve Nuri Bey’e bizimle paylaştıkları bilgiler için teşekkür ediyorum. Belki meslektaş olduğum için hani, eleştirilerimden alınmayacaklarını tahmin ediyorum. Ben onların sunumlarından çok önemli kazanımlar elde ettim bugün.

Öncelikle şöyle bir şey gördüm ve birazcık kaygı duydum; mesela, değerli Sinan Burhan, sunumuna başlarken süratle daha yeni ne tür şeyler yapabiliriz, içeriklerin denetimine, erişimine ilişkin vesaire...

Şimdi bu toplantıyı yaptığımız tarih ayın 13’ü. Bundan beş gün önce Anayasa Mahkemesi bir karar verdi, kararı açıkladı. Türkiye’de erişim engelleri meselesinde bir sorun olduğunu... Hâl böyleyken ben bizim mesleğimizden gelen bir sivil toplum örgütünün temsilcisinin, temsilcilerinin bu karara atf yapmasını beklerdim çünkü Anayasa Mahkemesi, aynı zamanda Meclise de bir sorumluluk yükledi; bir yıl içinde bir düzenleme yapmamız lazım. Erişim engellerinde ciddi bir sıkıntı var yani erişim engelleri bununla geçiştirilemez -yani bir tarafta da bizim kişisel hakkımız, hukukumuz- çünkü iş, Türkiye’de onun çok ötesine geçmiş durumda yani onlarca kurum, Noterler Birliği dâhil olmak üzere başvuruyor ve erişim engeli getirtiriyor. Erişim engeliyle de yetinilmiyor artık, biliyorsunuz, şu anda Türkiye’de tamamen “web”den silme yani hafızadan silme diye bir şey var. Örneklere baktığınızda, bu, sadece, değerli milletvekilimizin, Sayın Ravza Hanım’ın dediği gibi şeyle sınırlı değil yani kişilik haklarımıza şeyle ilgili değil. Kurumlara ilişkin haberlerle ilişkili önümde birkaç örnek var, onları paylaşayım izninizle. Yani bunun bir düzenlemesine... 163 farklı içerikte yüzlerce haber, sosyal medya paylaşımı... Bu sosyal medya paylaşımında bizlerin, milletvekillerinin paylaşımları da var; erişim engeli getiriliyor. Bunlar kabul edilemez yani şeyler... Şimdi diyebilirsiniz ki: “Mahkeme karar veriyor.” ama mahkeme karar veriyor, sonra gerekçe sorulduğunda bir cümlelik gerekçeyle geçiştiriliyor. Anayasa Mahkemesinin kararında çok açık eleştiriler var yargının bu konudaki tutumuna ilişkin. O yüzden ben her 2 meslek örgütümüzden de bu konuda da yani çalışmalarında erişim engelleri meselesi... Bugün şunu diyebilirsiniz: “Ya, iktidara yönelik haberler çok kırıcı oluyor.” Yani bugün sizi üzer, yarın bizi üzer ama bunun demokratik bir noktaya getirilmesi lazım. Bu konuya hep birlikte erişmeliyiz ve bu konudaki önceliğin de -Sayın Sinan Burhan’ın dediği gibi- engelleme değil tam tersi, özgürlük alanını açan, kısıtlamaların da hukuki olarak gerçek anlamda... Yani kısıtlama getirildiğinde onun neden getirildiğinin anlatılması lazım. İnsanlar Türkiye’de AK PARTİ’yi de, CHP’yi de, Utku’yu da, Tuncay Bey’i de ya da işte Mustafa Bey’i de, Başkanımızı da eleştirebilir, ağır şekilde de eleştirebilir yani biliyorsunuz buna AİHM’nin koyduğu ölçütler var. Bu mesele gerçek anlamda ciddi bir mesele ve üzerinde dururken de sosyal medyaya daha fazla -zaten Tuncay Bey az önce söyledi- nasıl yasak getiririz değil de gazeteciliğin, ifade özgürlüğünün önünü açarak, koruyarak... Ama bahsettiğimiz, bizlerin bazı kişisel itibarıyla ilgili meselelerde gelen paylaşımlarda vesaire, yani bu konuda mahkemeler bir karar

verirken dört dörtlük karar vermesi lazım, “Ben yasakladım.” olmuyor. Yasakladınız “web”den de sildik; aslanan, Türkiye’nin hafızasını siliyorsunuz yani bu konuda aslında, Anayasa Mahkemesinin kararı ışığında üzerimizde bir sorumluluk var, bir tercih yok artık. O yüzden ben, değerli sivil toplum örgütlerimizden, meslek örgütlerimizden bu konuya biraz da bu açıdan yaklaşımlarını tavsiye ya da çağrı niteliğinde bundan sonraki raporlar da ya da belgelerde belki paylaşırlar diye düşünüyorum.

İkincisi, az önce, Komisyon üyemiz Tuncay Bey’e sordum: Çağrılan kurumların her ikisi de çok güzide, çok değerli kurumlar, sivil toplum örgütleri ama basını yani biz meslektaşlarımızı temsil eden galiba 50’ye yakın kurum, kuruluş var, onların bir şeyi Sayın Başkanla paylaşıldı mı?” diye. Sanırım, Komisyon sözcümüz Onursal Bey sizinle paylaştı ya da paylaşacaktı. Örneğin, sendikaların -yani çok çeşitli sendikalar var bu konuda- belki görüşlerini duymak, yine, tabii, değerli meslektaşımız Nuri Bey’in temsil ettiği bir konfederasyon var ama bu konfederasyonun üyesi olmayan, yanılmıyorsam, örneğin Türkiye Gazeteciler Cemiyeti var, sonra dernekler var, örneğin Çağdaş Gazeteciler Derneği, ben onların da yöneticilerinin çağrılarak burada, sizleri, bizleri, hepimizi bilgilendirmesinin faydalı olacağını düşünüyorum ki siz zaten bu konuda bugüne kadar olabildiğince çeşitliliğe önem veriyorsunuz.

Erişim engeli kadar önemli... Ben, mesela şeyden çok faydalandım hem Sinan Bey’in hem Nuri Bey’in İnternet Yasası konusundaki taleplerinden. Eskişehir’de ya da diğer milletvekillerimizin şehirlerinde bu konuda büyük bir kaos var, bir düzensizlik var. Şimdi, gerçekten de birbirleriyle de şeyleri var yani aynı dediğiniz örnek bizde de yaşanıyor yani hakikaten bir şeyi olmadığı için, basın kartı, vesairesi... “Ben kurdum.” diyor, bir tane “web” sitesini kurup geliyor, reklam istiyor, işte birçok imkândan faydalanmak istiyor. İnternet haber sitelerinin bir düzene kavuşturulması lazım, özlük hakları bunun en önemli boyutu. Sizlerin sunduğu belgelerde, sunumda ben çok önemli ve bir an önce hayata geçmesinde fayda gördüğüm şeyler var.

Nuri Bey’in ekonomi üzerinde kapsamlı... Gazetelerin, televizyonların yaşamı bağlamında ki, Sinan Bey’in yine yerel televizyonlar bağlamındaki önerileri çok önemli ama şu var: Bu öneriler dikkate alınmıyor. Buradan ben iktidardaki değerli milletvekillerimize ya da iktidar kanadına... Mesela torba yasa görüşüyoruz şu anda, Mecliste. Ne var? Kamuyla iş yapan müteahhitlere kur farkından doğan maliyet farklarının ödenmesine ilişkin bir madde var. Şimdi, çok önemli, doğru ama işte, yerel televizyon, çok kamusal bir hizmet yapıyor, işte gazeteler, yerel basın yani onlar kur farkından etkilenmiyor mu sanıyorsunuz? Öyle bir etkileniyor ki, Nuri Bey anlatsın, şimdi ben haddimi aşmayayım ya da Sinan Bey anlatsın. Bir anda yerel televizyonlar, kaç televizyon nasıl karardı? Yayınlarına bir bölümü geçici ara verdi, bir bölümü kalıcı ara verdi. Yerel gazetelerin ne hâle geldiğini Nuri Bey zaten Türkiye’yi şey yapıyor Mesela bir düzenleme yapılırken basın sektörüne ya da işte... Ben basını söylüyorum, basından geldim ama mesela -ilaç sektörü- eczanelerde ilaç yok, hastanelerde ameliyat malzemesi yok. O anlamda, bu talepler Komisyonunda kalmamalı, buradan Genel Kurula inmek zorunda ve hani böyle, bir yıl sonraki kanunu beklemeden inmesi lazım. O yüzden, biraz, bizim de milletvekilleri olarak iktidarıyla muhalefetiyle basının, madem böyle güzel bir Komisyon da kuruldu... Mesela kısa vadeli çözüm dediği şey gerçekten önemli, krediye erişimi gerçekten önemli, dolar kuru konusunda bir destek lazım. Dün konuşuyordum, sizler de... Kitap basamıyormuş şu anda yayıncılar, kitap basamıyorlar çünkü kâğıt pahalı, bastığında 20 liralık kitabı 60 liraya satması lazım, 70 liraya satması lazım. Gazetelerin maliyeti 5 lira, 2 liraya satmaya çalışıyor ya da işte, yerelde 1 liraya, 1,5 liraya satmaya çalışıyor, aslında zararına gidiyor; bu, sürdürülebilir bir şey değil, matbaalar çalışamaz noktada. O yüzden, bence bunun yani çıkarılan kanunlara da bizlerin desteğiyle, Komisyon Başkanımızın, milletvekillerinin bu kanunlarda basına, basın kuruluşlarına pozitif ayrımcılığın biraz sağlanması lazım. Basın İlan Kurumunda her ikiniz de yönetimde misiniz? Doğru mu hatırlıyorum, sadece Nuri Bey mi yönetimde?

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN – Ben değilim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Siz değilsiniz.

Basın İlan Kurumunda -ben beklerdim sunumda- ciddi sıkıntı var. Yani burada Hüseyin Bey de var ama -ciddi anlamda- benim bildiğim on bir aydır toplamıyorsunuz siz? Toplanıyor musunuz, bu kurul, Genel Kurul?

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI - Dijital mecralar olduğu için ben o konuya girmedim, sorarsanız cevap veririm.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Şunu demek istiyorum: Hani, Basın İlan Kurumundan bazı talepleriniz de oldu. Mesela Basın İlan Kurumundan... Hani “ilan.gov.tr”nin kullanılışını anlattığınız için söylüyorum ama bunun resmî bir altyapısı yok biliyorsunuz yani kullanılıyor ama bunun, şu kadarından şu gelir olur... Yani yerel basına ne kadar gelir geleceğinin bir resmî şeyi yok bildiğim kadarıyla yani bir fiilî durum var ortada.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – İzah edeyim mi?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Ben bitireyim, size zaten Başkan söz verecek.

Yani Basın İlan Kurumunun yönetimi konusunda da bence yani bütçesinin yönetimi... Çünkü Basın İlan Kurumu iyi yönetilirse gelen paralar bildiğim kadarıyla, siz derneklere, sivil topluma bir katkı sağlıyordu. Mesela, bildiğim kadarıyla o katkı artacağına azaldı son yıllarda; bu, üzücü bir gelişme. Bence, Basın İlan Kurumunun İletişim Başkanlığının bu kadar tekeline bırakılmaması lazım, bir denetim şart. Bu denetimin şeyi nedir bilmiyorum ama bir yasal şekilde, Meclisin de bu konuda üzerine düşeni yapması lazım, bu kadar başıboş bırakılmaması lazım diye düşünüyorum.

Bir de Nuri Bey söyledi, doğru, bugün “dijital medya” dediğimiz için belki bugünün konusu değil ama onun sunumunda geçtiği için... Yani şu, Türk Hava Yolları, Vakıfbank, Ziraat Bankası; kamu ilanlarının yerel medyaya yönlendirilmesi meselesi çok önemli ama hem yerele hem ulusala yönlendirilirken kamu kaynakları... Burada, şimdi merkezden bahsediyoruz, merkezi de aynı, belediyesi de aynı. Bence kamusal çıkar söz konusu olduğu için eşit verilmesi lazım bunun yani “bizden, bizden değil; şuncu, buncu” demeden çünkü en nihayetinde hepsi bir şekilde basın-yayın faaliyeti yapıyor. Ve Meclisimizin yine kamu kurumlarının ilanlarının yönlendirilmesi noktasında kamu kurumlarından şeffaflığı talep etmesi lazım yani biz Ziraat Bankasının, biz Türk Hava Yollarının kime, ne kadar ilanı neye göre verdiğini bilmiyoruz. Mesela, burada Kıymetli Tuncay ağabey gibi geçmişte basında yöneticilik yapan değerli arkadaşlarımız var, sizler öyle; yani İstanbul’daki bir genel yayın yönetmeni, hatta bir kanalın, bir gazetenin reklam koordinatörü bizden, milletvekillerinden daha fazla biliyor bu konuyu.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Utku Vekilim, bir toparlarsak... Çünkü Genel Kurul açılacak, bir de corona var.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Son cümlem zaten, toparlıyorum.

Yani ilanların nasıl yönlendirildiğini, aslına bakarsanız bu şekilde bizim vergilerimizin yani “CHP’lilerin” demiyorum, hepimizin vergilerinin, bizlerin vergilerinin basının bir bölümünün daha fazla desteklenmesine nasıl ayrıldığını onlar daha iyi biliyor. Bence Meclisin, Meclisimizin bu konuda daha fazla inisiyatif alarak vergilerimizin kullanılması noktasında daha fazla sorgulayıcı olması lazım. Meslek örgütlerimizin de bu konuda vereceği katkılar... Yani bir taraftan istiyoruz, yönlendirilmeli ama bunun aynı zamanda eşit, adil yönlendirilmesi de önemli hem yerelde hem ulusalda.

Dediğim gibi, yapılacak çalışmaların... Komisyonumuzun, bu Komisyonun çalışmalarına dışarıdan katılmaya çalışıyorum ama katıldığım sunumlar benim açımdan gerçekten fevkalade faydalı. Umarım devam etsin ama devamında, sonucunda gelecek olan düzenlemeler ifade özgürlüğünü daha fazla kısıtlayan değil, Anayasa Mahkemesinin geçmişte, yakın geçmişte aldığı erişim engellemelerinin yarattığı hak ihlallerinin ortadan kaldırılması konusundaki beklentisini ve bu konunun özgürlükleri kısıtlayan yönünün engellenmesi konusundaki Meclisteki beklentisini karşılayacak yönde olmalı. Yani bir yasak, daha yeni yasaklar oluşturmaması benim temennim; onu paylaşayım.

Çok teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Utku Bey, çok teşekkür ederiz, çok sağ olun.

Abdullah Vekilim, yeni bir sataşmaya...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Başkanım, yok, ben sadece bir iki hususu açıklamak istiyorum.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Türkiye için gerçekten çok kıymetli olan bir süreç vardı, çözüm süreci. Öncelikle, iktidarın onayıyla, izniyle bir sürü görüşmeler yapıldı; daha sonraki süreçte hepimiz çok iyi biliyoruz ki bu görüşmeler maalesef servis edildi ve yargılama konusu yapıldı. Bu yargılama konusu olan meselelerden bir tanesi de Kobani kumpas davasıdır ve kapatma davasıdır. Dolayısıyla benim önemle üzerinde durduğum mesele, evrensel hak olan masumiyet ilkesinin gerçekten ihlal edilmemesi gerektiğine ilişkindir ve Komisyon üyelerinin de herkesin de bu düşüncede olduğunu ben düşünüyorum.

Bakın, ben kendimle ilgili bir örnek verip bitireyim. Ben Diyarbakır’da miting çalışması için bir çalışma yaptım ve yaptığım çalışmayı da sosyal medyada paylaştım ve bu paylaşımdan dolayı -daha biraz önce bana haber geldi- benim hakkımda fezleke düzenlendi. Yani biz maalesef, böyle bir ülkede yaşıyoruz. O nedenle, ben, özgürlükler açısından, en fazla zarar gören parti olarak ve insan olarak, buna dikkat etmemiz gerektiğini ve Türkiye’nin gerçekten daha demokratik daha refah bir ülke seviyesine oluşması için özellikle bu krizlerden kurtulması için de bunların önemli olduğunu düşünüyorum.

Söz verdiği için tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şimdi Komisyonumuzun toplantısına gelen Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul Milletvekili ve meslekten olan, gazeteci kökenli Milletvekilimiz Yüksel Mansur Kılıç Bey’e talebi üzerine söz veriyorum.

Zaman çok daraldı, pencereler kapalı, eğer aramızda bir kişi Omicronsa muhtemelen hepimiz hasta olduk.

Çok kısa Vekilim.

Buyurun söz sizin.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Efendim, teşekkür ediyorum.

Ben medya yöneticiliğinden geliyorum, doğru, basın kartı sahibiyim ama gazeteci kökenli değilim. Çok program yaptım ama...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Yön Radyonun yöneticisi.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Evet, aynen öyle.

Orada bir ayırım var tabii, hani gazeteci kökenli olan arkadaşlara bir haksızlık olmaması açısından söylüyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok kibarsınız.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Yayıncılıktan geliyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Haber merkezinden gelmiyorum.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Evet, haber merkezinden gelmiyorum.

Efendim, gecikmenin nedeni Kazakistan Büyükelçiliğine yaptığımız ziyaret. Bildiğiniz gibi, Kazakistan’la ilgili olaylar nedeniyle zorunlu olarak orada bulunmak durumunda kaldık. Ben ayrıca da Komisyon üyesi değilim, sadece dinlemek üzere geldim ama bu arada birkaç şeyi de söylemek isterim. Meslektaşlarımızı da tabii, selamlamak isterim.

Gerek Anadolu Yayıncılar Derneğini yakından tanıyoruz gerek Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu’yla da birlikte çalışmalarımız da oldu. Doğru, ben Yön Radyonun kurucusuyum, beraberinde, Türkiye’nin alanında tek meslek birliği olan Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliğinin de kurucusuyum, milletvekili adayı olana kadar da Başkan Yardımcılığı görevini yürütüyordum. Ayrıca, uluslararası bir örgütlenme olan Asya Medya İşbirliği Örgütünün kuruluş çalışmalarına katıldım.

10 Ocak nedeniyle -her yıl olduğu gibi- medyamızdaki, daha çok da -basın suçlarıyla ilgili kısım değil ama- genel sektörel sorunlarla ilgili bir rapor hazırlıyorum ve bu raporu hazırlarken meslek birliklerinden, meslek örgütlerinden de yararlanarak onların taleplerini de içine alan bir biçimde değerlendiriyoruz. Meslektaşlarım, milletvekillerimizle birlikte, Cumhuriyet Halk Partili basın kökenli milletvekilleriyle birlikte 10 Ocak tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir basın toplantısıyla raporumuzu yayınladık. Bu raporda ve dün Düzce’de yerel medyayla yaptığım toplantıda 2 başlık çok öne çıkıyor. Biri, internet yasasının olmaması, diğeri de uydu üzerinden yayıncılık yapan televizyonların artık uydu üzerinden yayın yapamaz hâle gelmiş olmaları. Tabii ki basın kartlarıyla ilgili sorunlar vesaire de gündeme geliyor ama bunlar, genel medya sorunları içinde ele alabileceğimiz konular.

Dijital medya mecrasıyla ilgili ve genel medyayla ilgili bugün içinde bulunduğumuz durumu şöyle tarif edebiliriz: Türkiye Cumhuriyeti devletinde sorunlar çözülmesine bile sorunların mutlaka sahipleri olmuştur. Sorunların dile getirilebileceği ve bunların çözümüyle ilgili yol alınabilecek devlet aygıtları, yöneticileri olmuştur ve sorunların muhatapları, sorunları yaşayanlar bu sorunları anlatabilecek ve en azından çözüm için ümitlenebilecek devlet yetkililerini karşılarında görebilmişlerdir. Şimdi, biraz önce şahit olduğum tartışma da dâhil olmak üzere, meslek kuruluşlarımızın talep ve sorunlarıyla ilgili içinde bulundukları noktaları da gördüğümüzde; bir, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Dijital Mecralar Komisyonunun bulunması, Türkiye Büyük Millet Meclisi ölçeğinde konunun en azından sahibi olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Ancak, Türkiye Cumhuriyeti devletinin yürütmesinde konunun muhatabı yoktur, sahibi yoktur. Sadece medya, gelenekseliyle, yenisiyle sahipsiz değil, aynı zamanda dijital dönüşümle ilgili de sahipsiz ve kendiliğindenciliğe bırakılmış bir hâldedir. Dolayısıyla, sorunu esasen buradan görmek lazım. Bugün medya mensubu ve örgütlerinin temsilcisi olan arkadaşlarımız büyük zorlukları anlatıyorlar. Bunlardan bir tanesi ve önemlisi dijital dönüşümün desteklenmesi. Dijital dönüşüm desteklenmeyince ne oluyor? Ben size söyleyeyim, burayla da kapatayım: Türkiye’de yerelde, yerel bir gazetecinin, yerel bir radyocunun, yerel bir televizyoncunun ulusala aktaracağı haberi yabancı kaynaklı haber merkezleri iletiyor. Bu, Türkiye’de medya birikimlerinin, geleneksel, yeni medya birikimlerinin yok edildiğini ve bundan sonra özellikle de dijital platformlaşma, tekelleşme, internet altyapıları, siber güvenlik bu sorunları da kapsayacak bir biçimde konuyu ele aldığımızda Türkiye’nin kendi iç iletişimini yabancı kaynaklarla yapmak zorunda olacağı noktasına taşımak üzere.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Evet, çok teşekkür ediyoruz.

Çok nitelikli, çok verimli bir toplantı oldu. Bu toplantılara devam etmek istiyoruz, bu dijital diplomasiyi önemsiyoruz fakat bizim Komisyonumuz kurulduğu günden itibaren bugün 14'üncü toplantımız, neredeyse her ay bir toplantı yapıyoruz ve milletvekillerimizin çok yoğun gündemi var. Biz gerçekten bütün bu problemler karşısında Komisyonumuz, Türkiye Büyük Millet Meclisimiz -iktidarıyla muhalefetiyle farklı düşündüğümüz konular var, aynı düşündüğümüz konular var ama bu konularda gerçekten fikri hür, vicdanı hür olarak herkese daha fazla kulak kesilme ve dinleme noktasındayız, bunu belirtelim.

Ravza Başkanım, söz sizin efendim.

Çok kısa rica ediyorum.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) - Çok kısa Sayın Başkanım.

Şunu ifade etmek istiyordum kıymetli milletvekilimizin katkısı üzerine: Dijital dönüşümle alakalı burada malum Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanımız, Sayın Ayhan Hocamın da öğrencisi, Ali Taha Koç Beyefendi çok güzel bir sunum yaptı. Yani "Dijital dönüşümde devletin hiç yeri yok." demek çok büyük haksızlık olur. O sunumla alakalı, hani arzu ederseniz herhâlde paylaşabiliriz sunumla alakalı bizdeki belgeleri.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tabii, tabii.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Kastettiğimin bu olmadığını ifade etmekle yetiniyorum.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) - Tamam. Teşekkür ederim. Belki o açıklamaya vesile olmuş oldum.

Hem de bu sabah biz toplantıya gelirken ben bir parça dinledim, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızın Başkanlığında bir toplantı yapıldı, Ulusal Yapay Zeka Stratejisi Yönlendirme Kurulu toplantısı. Bunu da kayıtlara geçirmek istedim. Bu manada hem dijital dönüşüm çerçevesinde hem de hem de dünyada işte "metaverse"ten bahsediyoruz, farklı dijital sanal platformlarda yeni bir hayat tarzı bile oluşturulduğundan bahsediyoruz. Bu çerçevede de biz Türkiye olarak hem yakın takipte hem bir parça da belki oyunun içinde diyebileceğimiz bir konumdayız. Onu da ifade etmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Biz teşekkür ederiz Başkanım.

Şimdi çok kısa Sinan Bey size söz veriyorum, sonra da Nuri Bey'e vereceğim.

Buyurun.

ANADOLU YAYINCILAR DERNEĞİ BAŞKANI SİNAN BURHAN - Sayın Başkanım, bizi ağırladığınız için teşekkür ediyoruz.

Ben burada Utku Bey'in önerisine katılıyorum. Farklı sivil toplum örgütlerinin, farklı dünyalara hitap eden sivil toplum örgütlerinin de burada Basın Konseyinin de, Çağdaş Gazeteciler Derneğinin de, MEDYA-DER'in de burada olmasında fayda var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Estağfurullah, ben teşekkür ederim.

Şunu da söyleyene Başkanım, niye bu kadar? Şimdi her vilayette...

Eskişehir'de kaç tane cemiyet var Utku Bey? İstanbul'da kaç tane; İzmir'de, Manisa'da? Arkadaşlar, sürekli cemiyetler var, bazısı gerçek gazeteci, bazısı sözde gazeteci. Ya, bu kadar cemiyetin olması da bence problem demiyorum ama üzerinde düşünülmesi gereken bir konu. Burada duayen,

üstat gazeteciler var, tecrübeli gazeteciler var. Bakın, Nuri Bey'in söylediği Basın Birliği Yasası'ndan bahsediyoruz. Yani, bunun konuşulduğu bir dönemde bu kadar farklı cemiyetin olmasını ben sizin takdirinize sunuyorum.

Sözü Nuri Bey'e veriyorum.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Tabii, şöyle, meslek yasamız olmadığı için herkes dernek kurabilir. Her ilde birçok dernek var, gerçekten öyle. Bunu biz şöyle kabul ediyoruz: Basın İlan Kurumu, biz göreve geldikten sonra derneklere yardım yapma kararı aldı. Bir miktar, daha önce sadece İstanbul, Ankara, İzmir'e yardım yapıyordu; biz bunu değiştirdik, Anadolu'daki bütün gazeteciler cemiyetlerine de yardım yapılmasını gündeme getirdik. Burada da barem olarak en fazla 212 sayılı Yasa'ya tabi olan ve basın kartı olan cemiyetler yardımdan faydalıyor. Şöyle: Türkiye'de en fazla basın kartına sahip dernek kim derseniz, İstanbul Gazeteciler Cemiyetidir yani Türkiye Gazeteciler Cemiyeti adı olarak anılsa da İstanbul Gazeteciler Cemiyetidir. Çağdaş Gazeteciler Derneği de Türkiye'de örgütlenmiş farklı bakış açısıyla yaklaşan yani muhalif olarak çıkmış bir örgüttür. Ben, Sinan Bey'in dediğine katılıyorum, bütün farklı cephelerden burada gelip konuşma yapmalarında fayda olacaktır, farklı bakış açılarıdır. Sendikaların da burada kendi seslerini dile getirmesi faydalı olacaktır ama biz bir rapor hazırladık konfederasyon olarak. Bütün siyasi parti liderlerinden de randevu istedik. Randevumuz önümüzdeki günlerde gerçekleşecek. Randevu verirlerse bütün siyasi partilerin liderlerine, randevu vermezlerse temsilcilerine raporlarımızı sunacağız. Utku Bey'in biraz önce söylediği detaylar yani her konudaki detaylarımız bu raporumuz da var Utku Bey. Ama, burada, ben, kısıtlı konu olduğu için, dijital mecralar konusu olduğu için dijital mecralar konusuna geldim.

“ilan.gov.tr”ye gelince, ondan bahsedeyim. Şöyle, biz, -Basın İlan Kurumunda Mustafa Bey de bizzat içindeydi, beraber de, Genel Müdür Yardımcısıydı o dönemde; kendisi de gazeteci kökenlidir, tanıyoruzdur mutlaka- Basın İlan Kurumunda şunu yaptık: Mustafa Arslan'ı da çok iyi tanıyoruz, yönetimdeydi o zaman Utku Bey. Mustafa Arslan, ben ve Şevket Erzen Anadolu grubu olarak biz yerel gazetelerin ve gazetelerin internet ortamına hazırlanması için birtakım zorlamalar yaptık. Dedik ki: Sizin eğer internet siteniz varsa bir ek gösterge sağlayacağız, ek gösterge getirdik. Sonra dedik ki: İşte “ilan.gov.tr” sitesini en az 3 bin kere tıklatmanız lazım dedik ayda, örneğin. Şimdi, ondan vazgeçtik, dedik ki: Her gün en az 3 tane ilanınızı haberleştirerek verin ve “ilan.gov.tr”yi de mutlaka sitenizde bulundurun. “ilan.gov.tr”yi kamu kurum, kuruluşları kabul ediyor. Hatta bir kamu kuruluşu şey yaptı, “ilan.gov.tr”de yayınlanmak üzere diye bir şey çıkarttı, yasada bir değişiklik yaptı. Biz ona da şöyle çözüm ürettik: Bizim de önerilerimizle o “ilan.gov.tr”de yayınlanıyor ama o yayınlanan şey hangi gazete türüne aitse o gazetede de yayınlama zorunluluğu getirdik. Yani, gazetelerin yaşaması için biz mücadele veriyoruz açıkçası. Yazılı basın nereye kadar gidecek bilmiyoruz ama bunun çok büyük çabasını veriyoruz. Gazetelerin okunması için de çok büyük çabalar veriyoruz, nitelikli gazeteler oluşması için çaba veriyoruz. İşte, bazı illerde gazeteler birleşip 10 gazete, 15 gazete olan illerde 3 gazeteye düştüklerinde tirajlarını arttırabildiklerini görüyoruz ama burada tabii bir şey var, istihdam sorunu çıkıyor ortaya, maalesef işsizlik sorunu çıkıyor. Bu da birtakım zorlamalarla çözülebiliyor yani gazete birleştiğinde işçi çıkarılmaması konusunda birtakım ilkeler, bizim önerilerimizle ilkeler oluştuğunda istihdam sorununu da çözebiliyoruz.

Tabii, gazetelerin nitelikli olması lazım ve gazetelerin kendi internet şeyine hazırlanmaları için biz çok çaba sarf ettik. Bütün yerel gazetelerin ve yaygın gazetelerin kendi internet siteleri şu anda var. Şunu da söyleyeyim: Eğer gerçekten gazeteciye ve meslek etiğini benimsemişe bu gazeteciler yalan haber yapmaz. Yalan haber yaptığı takdirde -yani asparagas dediğimiz, bir dönem çok şeydi, hepimiz

duymuşsunuzdur- bu gazeteci bizim bünyemizden dışlanır, emin olun dışlanır. Bir kere, iki kere yapar; ikinciden sonra artık hiçbir gazeteci kendi içerisinde kabul etmez ve dışlanır. Bizim üyelerimizden -Bursa Gazeteciler Cemiyetinin 550 üyesi var- bu tarz haber yapan bir iki kişi oldu, derhâl üyelikten attık ama meslek örgütü olursa, Avukatlık Yasası gibi, Türk Tabipleri Birliği Yasası gibi olursa çok daha disiplinli bir durum ortaya çıkar.

Sonuç olarak bu fırsatı bize verdiğiniz için -sizlerin de fikirlerinden çok yararlandık- Sayın Başkan ve sayın milletvekilleri, çok teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz teşekkür ederiz.

Çok değerli milletvekillerim, bugün gerçekten Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında çok değerli bir toplantı gerçekleştirdiğimizi düşünüyorum. 20 Ocak 2022 tarihinde yani haftaya bugün biz burada yine sosyal ağ sağlayıcılarının temsilcilerini dinlemeye devam edeceğiz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkanım, komisyonumuz var o gün, başka bir gün olması mümkün mü acaba?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – TikTok gelecek, kararlaştırıldı, onlarla uzun bir...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Anayasa Komisyonu toplantısı var saat on birde.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bu kararlaştırıldı, saatini bir mütalaa edebiliriz.

Daha sonra Twitter gelecek, daha sonra Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımız gelecek ve biraz önce de dile getirildi, bu cevaplar da önümüzdeki haftadan itibaren gelecek. Ben de birkaç defa görüştüm, araya yılbaşının girmesi ve farklı mazeretler nedeniyle bu olmadı. Komisyonumuz bütün yapıcılığıyla, pozitif gündeme bağlı olarak Türkiye’deki dijital dönüşüm ve dijitalleşme konusunu ele almakta.

Son söz olarak kayıtlara girmesi bağlamında, bizim bu noktada kırmızı çizgimiz kişisel mahremiyetin sağlanması, korunması. Bununla beraber, özgürlükleri muhafaza ederken aynı zamanda millî güvenliğe dair, ulusal güvenliğe dair konuların da aynı titizlik ve kararlılıkla muhafazası noktasında bir tutumumuz olduğunu dile getirmek isterim.

Komisyonumuzda görüşülecek başka bir konu olmadığından, Komisyonumuz bugünkü toplantısını sonlandırmıştır.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 13.58

